

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítók,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Karácsony ünnepén.

Jó, hogy jössz újra s újra szent karácsony,
Fagy ül meg a hérges szíveket;
Jel vagy, hogy a szem szebb jövőbe lásson,
Mol a tavasztól a jég megneped.
Oh jó, hogy itt vagy eszmények világa,
Te földre szálló menyország maga,
Csapjon magasra fel a hála lángja:
Föltetszett az üdvösség csillaga.

Hajnali csillag, a te érkezésed
Csillag mutatta Betlehem felett;
Mű születésünk a te születésed,
A jászol új élet bölcsője lett.
Élethűtő vagy, hogy halált se lássunk,
Hogyha hitünk Benned ver gyökeret,
S vezérlő csillag a mi szent vallásunk,
Mely Hozzád, a boldogsághoz vezet.

A boldogság elhagyta a világot,
Mert Tégedet elhagyott a világ.
Dicsőséged, magyar nép, hunyni látod;
Mű voltál egykor?! Nem ismerni rád.
Téjjel és mézzel folyó Hanaánod
Műben, erkölcsben már-már sorvadoz;
Nem „nagyseerü halál” lesz a halálod,
Létednek mécsé lomhán hamvadoz.

Mint vad olajfa szelid olajfába:
A Krisztusba oltattál hajdanán,
S försőd büszkén szökhent merész sudárba,
Keresztényiséged első hajnalán.

S jött újra éj s az éjre újra hajnal,
S zsendült gyümölcsöd, virult koronád,
Műtért, hazáért küzdve annyi bajjal,
Szép nevedet méltóan hordozád.

Nagy most az Úrnak búsulása rajtad.
Műtem, hogy nem vagy sem hűv sem hideg;
Műzényödért sír a Sion miattad,
Műgy elfogy, vész, halóban a hited.
Térj vissza a te édes Jézusodhoz,
S kedves, drága, áldott ünnepén;
Családnak és hazának ami jót hoz:
Romlatlan erkölcs, Istenfélelem!

Sántha Károly.

Menjünk Betlehembe!

Irta: Magyarász Ferenc.

Ó boldog kor, jőjj vissza egy szóra!
Jőjj vissza, boldog gyermekkor, a te karácsonyi varázssoddal! Jőjj vissza azzal a várakozással, mely maga is édes volt és hekkkel előre megaranyozta álmainkat. Jőjj vissza a lélek egyszerűségével, mely oly őszintén és igazán tudott örvendeni minden csekélységnek! Jőjj vissza a szív ártatlanságával, mely egyértelmű volt az éden boldogságával. Jőjj vissza, te valódi karácsony! Zöldelő fád ne hullassa ellombjait sohasem. ragyogó gyertyáskáid bár lobognának mindvégiglen!

Ó mert a gyermek Jézus születésének csak a gyermeked lélek örvendhet igazán. Nem az a lélek, melyre oly kemény kéréget

vont az élet nehéz küzdelme, hogy semmi érzéssel sem bír már az ily természetü gyönyörűség iránt. Nem az a lélek, melyet az élvezetek tulsága fásulttá tett. Nem az a lélek, melynek minden ereje csupán a Mammon szolgálatára van lekötve, Nem az a lélek, melyet féktelen ambíció ragad a magasba. Nem a modern társadalomnak háborgó, békétlen lelke, mert az meg nem érti Betlehemet és az ő boldogságát.

Mit is keresne Betlehemben az a lélek, melyet a gond, a harc, a csalódás keményre fagyasztott? Elvesztitvén hitét az ideálokban, vajjon mit is gondoljon, mit is érezzen istállónak, pólyácskának, jászolynak láttára? Fel tud-e a kézzelfogható valóság-ról az eszményi valóságig emelkedni? Meg tudja-e érteni, hogy nemcsak máról holnapra el az ember s hogy a földi élet maga nem cél csak eszköz?

Mit is keresne Betlehemben a kényelmét szerető, élvezni vágyó lélek? Mit talál ott? Részvéltlenséget, mely a hideg éjszakába üzi ki a világ megváltóját, mielőtt e világra jött volna. Istállót, aminőt a kelet gondatlan szegénysége hevenyében öszszetákol. Jászolyt, melyet a legszárnyalóbb képzelet sem képes trónussá avatni, csak a hit.

Mit is keresne Betlehemben a kincs-kereső lélek? Hiszen a végső nyomornak képét láthatja otthon, mely akkor is csak keserű, ha békével türi is az ember. A szegénység tanyája ez s akik benne meghuzódnak, a szegény pásztoroknál is szegényebbek, mert alamizsnájukra szorulnak.

TÁRCA.

Feleségemhez.

Beteg vagy te rózsám
Látom az orcádat,
Meghalványítja azt
Az epező bánat.

Miért borul úgy el,
Szép szemed sugára,
Még ha ezer csókot
Hintek is reája!

Mondod: régi dal volt,
Szépen szólt az ének,
Most már minden mulik,
Leszünk aggok, vének.

Igaz. Virág hervad,
De ki tehet róla,
Hogy ha elhullatja
Levelét a rózsza.

De téged nem hervaszt
Sem az ősz, sem a tél,
„Piros pünkösdi napján
Hajnalban születél.”

KÁLMÁN DEZSŐ,

A királyszín selyemkendő.

Irta: Kovách Aladár.

Komoly tudósok böngésznek a vén levelesláda fenekén, az avas írásközt, hogy a hazai történelem nagy eseményeinek apró szálvégeit megkaparíthassák. Egyszer-másszor kezük ügyébe kerül a sok lim-lom között valami régi inventárium, a mai hivatalos nyelven leltár. Össze vagyon ebben írva »Uramnak, Nagyságának, Asszonyomnak, Nagyságának« minden rendbeli marhája, aranyja, ezüstje, veretes fegyverei, csótáros szerszámjai, borosdedények, lábas jószágok, menték, nadrágok, nyusztos süvegek, aranyos, himes főkötők, varrott párnahéjak, palyolat előkötők, gyöngyös, bogláros pártáövek és sok más szépséges holmik, amiket az ur meg az asszony, kit legény, kit meg leány avagy házas korában kapott vagy szerzett. Meg bizony, igen szép sorrendben vagynak írva, amint a punktomos összeíró egymásután bejarta az öregházat, palotát, kisházat s kit-mit talált bennük, bötübe vetette az osztályos atyafiak gyönyörűségére.

Gyönyörűség is lehetett ám valamikor az aranyas, gyöngyös pártá, hét rend igazgyönggyel; az aranyas pártáöv drágaköves boglárakkal, no meg az »item Nro« alatt összeirt »egy királyszínű szoknya jeles alkalomra«. Királyszínű szoknya, jeles alkalomra! De jó is volna tudnunk, milyen is volt hát ez a szoknya, mi is volt hát az a jeles alkalom? Ezüst színű, puha testű, apró fergeskék, a molypillék alcái futosnak és tűnnek el a sárgult írásközt közt; ezek már lakmároztak a királyszínű szoknyán. A tudós urak azonban törjék csak az eszüket rajta, vajjon micsodás értéke is va-

gyon a királyszínű szoknyának a magyar történelem lapjain.

Az édes hazának egy kicsike szöglejt nyulik az öreg Duna mentén, Tolnavármegyében. Itt még tudják, hogy milyen az a királyszín. A tulipános láda fenekéről nem az ócska inventárium kerül elő, hanem az a féltve őrzött gyönyörűség királyszínű selyemkendő, amit az anyanyi leány, boldog menyasszony avagy a fiatal menyecske borit gömbölyű keblére ünneppon.

A régi magyar királyszínű szoknya, meg a tolnamegyei Sarközben még most is divatos királyszínű *sejőmkendő* úgy látszik, hogy egy idősek. A sárközi lányok rég porladozó úgön szülői* tudnak csak megmondani, hogy mikor kapták fel divatnak. Aunyi azonban bizonyos, hogy nem is vérbeli sárközi lány, kinek királyszínű selyemkendője nincsen. Olyan ez a kendő, mint a nemesi címer; holmi gyütt-ment betelepült ugyan nem viseli; ősi származásu sárközi leányt meg menyecskét illeti ez; hagyományképz szallott ez szüléről leányra, kitudja mikortól fogva.

De hát, milyen is az a kendő? Egészben fekete selyem, de a négy szélét tenyérnyi széles szege futja körül. Ezek ketteje egy sarokra vágva gyönyörű kék, más ketteje mas sarokra vágva gyönyörű piros. A kék szegékben öt-öt piros rózsza, a piros szegékben öt öt kék rózsza pompázik. Azonkívül a kék szegés széleken hosszú piros selyem rostok (rojt), a piros szegés széleken meg hosszú kék selyemrostok omlanak alá. Hát ilyen gyönyörűség az a királyszínű selyemkendő.

* A Sarközben az anya: édes szüle; az öreg anya: öreg szüle vagy szülilke; a dédanya: úgön szüle (ükön-ös, K-g lágyulással).

És a féktelen nagyratörés ugyan mit találna Betlehemben, az alázatosságnak ezen színhelyén, hol semmi sem mutatja annak nagyságát, ki egy szegény kisdéd alakjában huzódik meg a jászolyban? Fény, pompa, mind mi rabul ejti a nagyravágyó lelket, számüzve van onnan, hol a názáreti ács és az ő jegyese kerestek szállást maguknak.

És mégis, mégis Betlehembe kell zárandokolnia a modern léleknek, hogy megelhesse, amiért teremtvé vagy, a boldogságot. Ide kell jönnie, ha elfáradt a nagy tülekedésben, melynek neve: élet. Ide kell sietnie, ha kedvét szegte a békének hasztalan keresése. Itt kell magába szivnia azt a lelkiületet, melyet az örökre megszentelt hely áraszt azokra, kik jóakarattal közelednek feléje.

A társadalom egyénekből áll, a társadalom boldogsága pedig csak az egyének boldogulásán épül fel. Háborgó szívek nem lehetnek a béke palotájának építőkövei. Azt az eszmét, melyet Betlehem hirdet minékünk, nem pótolja sem az ágyu dörrenése, sem a meghasonlott emberek véres szótata a forradalom torlaszain, sem a testnek evangéliuma, mely élvezetet hirdetvén, romlására válik az egyes embernek éppugy, mint a családnak.

Lelkünk szükségét érzi annak, hogy néha-néha, kivált ilyen ünnepélyes alkalmakkor, magába mélyedjen és számot vessen saját magával. Ez a számvetés pedig arra a kérlelhetetlen és tagadhatatlan igazságra bukkan, hogy nem vagyunk boldogok, hogy társadalmi életünk tátongó örvény szélén áll, hogy az emberek makacs vaksággal inkább azt keresik, ami szívet szívtól elválaszt, hogy a gyűlölség üli orgiáit az egyetértésnek romjai felett. Messiásra van szükségünk, az égi harmat után epekedünk.

Pedig megvan a Messiás, karácsony a bizonyosága. Csak volna értelmünknek kellő világossága, hogy megismerhessük, akaratunknak elegendő ereje, hogy ragaszkodjunk hozzá. Menjünk Betlehembe, ott van a modern embereknek is a Messiása.

Jójj oda, te szegény és elhagyott! Lelked vérzik a gondtól és nyomorúságtól, kétségbeesésed gyűlöletet fakaszt szívedben

azok iránt, kik nem osztályosai keserű kényerednek, füled tárva van azon csábító ígéknek, melyek az erőszak útján ígérnek sorsodnak jobbrafordultat; még hazádat sem szereted többé, mert őt is felelőssé tészed tennen bajaidért. Ó jójj Betlehembe. nézd, minő szegénység honol ottan, tekintsd a panasz nélküli türelmet, tanulj megbékülni végzetteddel, meríts új erőt a küzdelemre, kezdj megint bizni magadban — és nem jöttél hiába Betlehembe.

Jójj oda, te gazdag, kinek szívet arany lakat zárja el embertársaid nyomorúsága előtt, ki a feleslegről sem juttatsz azoknak, kik hijával vannak a szükségesnek, ki könnyet nem látsz, panaszt nem hallsz: ott majd megtanulod, hogy jobb adni, mint elfogadni, ott láthatod, hogy szeretned kell azt az embert, kinek nyomorúságán ugy megesett magának az Uristennek a szíve, hogy egyszerűen Fiát adta érte. Ott új perspektívák nyílnak meg lelked előtt és a végzett jócselekedetnek ismeretlen édessége neked új boldogságot, felebarátod lelkében irántad szeretetet, hálát és tiszteletet fog teremteni.

Jőjjetek Betlehembe, ti haragosok és tanuljatok engesztelést attól, ki engesztelésül jött az égből a földre. Kéz a kézben, zárandokoljatok oda és a ti lelketek is halálani fogja az angyalok szózatát, mely békét hirdet a jóakaratu embereknek. És nem leszen többé haragos indulat a kebelben, sértő szó az ajkon; elmúlnak azok a hullámok, melyek sokáig, tán esztendőig háborogtak lelketekben.

Jőjjetek oda mindannyian ti hitetlenek, kik az egy igaz Istent kivétlen szívetekből, saját szenvedélyeitek sokféle bálványának emeltettek benne oltárokat. Tanuljatok hinni, hiszen csakis a hit szemével láthatjátok meg mindazt, mit üdvösségünkre rendelt az Isten Betlehemben. Hit nélkül talány nekünk a karácsony; a hit legkedvesebb ünnepünk avatja

Ó mi más volna az emberiség élete, minő kedvesebb volna a társadalom képe, ha esztendőnként legalább egyszer elzarándokolna Betlehembe s ottan maga is újjászületnék hitben és szeretetben! Nem üres szó, nem tartalmatlan fogalom a karácsony;

varázserejét minden ember érezné, ha akarná érezni.

Ez lenne a legszebb karácsony: a megújított emberi társadalomnak szépséges karácsonya, melynek fáján a ragyogó gyertyák messze bevilágítanának a hétköznapi élet sivár éjszakájába, melynek ajándéka volna az, mit minden ember szívének minden dobbanása áhit: a *békesség!*

A városok segítése.

A folyó évi állandó költségvetésbe a törvényhozás két millió koronát vett fel a városok segítése címen, azzal a rendelettel, hogy ez állami segély első sorban a városi közigazgatási tisztviselők illetményeinek rendezésére és javítására fordítandó.

A politikai helyzet kuszáltsága folytán gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek az a terve, hogy a költségvetésbe felvett ennek az összegnek a biztosítása, szétosztása és abból a tisztviselők egyenkénti részesítésére törvényhozási intézkedéssel, a városok állami segélyezéséről, valamint a városi tisztviselők illetményeinek s egyes szolgálati és jogviszonyaik rendezéséről szóló törvénnyel történjék, ennek az évnek a folyamán keresztül lehető nem lévén, de másrészt a közérdekkel és a városok érdekével nem lévén összeegyeztethető az 1909. évre a törvényhozás által engedélyezett segélyösszeg kiutalványozásának a további függőben tartása, a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a 2 milliót rendeleti úton osztotta szét.

A két millióból Szekszárd r. t. városnak 10.000 korona jutott, mely összegről szóló utalvány a szekszárdi kir. adóhivatalhoz és a városhoz folyó hó 22-én érkezett meg.

A segélyösszeg mikénti felhasználása tekintetében a miniszter felhívja rendeletében a város figyelmét arra, hogy a törvényhozás ezt az állami segélyt első sorban a városi közigazgatási tisztviselők illetményeinek rendezésére és javítására szánta, nevezetesen, hogy ott, ahol a szoros értelemben vett közigazgatási tisztviselők és a hasonló állású állami és vármegyei tisztviselők illetményei között a városi tisztviselők hátrányára feltűnő nagy különbsétek mutatkoznak, az illetményeknek megfelelő kiegészítése az állami segély igénybevételével történjék.

A fizetések és lakbérek megállapításánál a miniszter irányadóul kívánja tekinteni azt a tervezetet, amely a városok segélyezéséről készített törvényjavaslathoz készült.

A rendeletben utasítás foglaltatik arra nézve is, hogy amennyiben a város tisztviselőinek fizetéséről és lakpénzéről a közölt tervezetben

Deák Sárít készítik az esküvőre. Rendeztető öreg szülék, öltöztető szép menyecskék boszorkányos babonája vegyül be a készítésbe: Imhol ez a háromszázas vörös fonál; kerítéské ünge alatt csipőjére. Im itt meg a háromágu istenfája, ezt meg oda helyezték kebelére. Nesze Judit, ez a galagonyafáról szedett három tüske, ezeket meg tűzzed oda szíve fölé az üngebe, kettejét tűzd hegyel alá két szélsőnek, harmadikát hegyével föl, középsőnek. — Így azután mindenféle kötéseket távortartó bűvjósággal kötöztették, megtűzdeltek, kerítgették s csak még aztán öltöztették selyembe, biborba, ragyogóan színes esketőruhába.

Mikor a szépséges menyasszony kikerült az öltöztető gondos kezeiből, azután Bötös Mihály uram ő kigyelme csakugy veletlenül toppant a kisházba, menten lekapta a süvegjét, mintha valami gyönyörű istenasszony bálványképe állana előtte.

No leányom, — imigy szóla — életömnek fája hullatta virágját, hallom ágan varju káro-gását, de biz' Isten engöm ugy segéljön, tegöd látomra vissza sóhajtom a régi legénységöm.

Hát biz' ez, vén ember szájából nagysá-gos dicséret. Sáríka orcáin piros rózsá égett, Eggett is, lángolt is, mert a völégénynek tisztés násznépsége, Bötös Mihály mögött ott állott előtte.

Haj, de az öregek babonás intése, Sáríkat még a szentegyházba is elkísérte. A szentegyház küszöbén hazafelé jövet, egyik hosszabbik lépése az uráét előzte, másikat meg lassan rövidebbre fogta, hogy hátra maradvá: asszonyi

parancsszó így legyen majd első . . . no meg az utolsó.

De a babonának itt sem szakadt vége. Mikor költöztettek délutánra ura hajlékába, három hosszú vasszeg volt már ütve a kapufélfába. Azután meg végig kellett sétálnia egy-két kötött száju zsákon, hogy ne legyen még Isten-áldás . . . legfőlebb csak a jövő nyáron.

Ilyen csudálatos ősbabonák leple alatt készítgetik az öreg szülék a menyecskeletrre. — Mert hát sajnos, ami sajnos, a mi Sárközünkben, hogy a menyecskeletrnek az édes természetől elfordult törvénye vagy. Sáríkat is hajtogatják ez alá a törvény alá, aminek, ha egyszer aláhajlott, bizony vissza nem pattanik; nyüge, terhe rajta halálos holtáig.

Sáríkat a násznép elől hajnalhasadtakor kísérték az újra öltöztető kis házba. Most változott által menyecskévé az öreg szülék, meg az öltöztető asszonyok keze alatt. Felkötötték a finom fekete fátolra fehérszállal remekbe himzett menyecske főkötőt; azt a leplet, mely csak a fejtetőt fedi és álomra terve sem kerül le onnan. Ez az asszonyosságának örök jelvénye. Körül csavarták aztán az álla alatt, a fejtetőn át, a főkötő fölé az ősi bibort. Ez az a hosszú fehér fátolszerű szövet, melyet csak addig szabad diszül viselnie, miglen anyává nem lett; ez a fiatal menyecskének alig egy esztendőre való jelvénye. Végezetül befodta a gömbölyű kebleket a sárközi vérség harmadik mutatója, az a kendő, az a ragyogóan szép királyszerű selyemkendő.

Hát bizony közbe-közbe, mikor így diszítgették, meg-meg pörgött a tapasztalt szülék

mindent összesodró nyelve: Láje szüvikém, edős véröm, gyönyörű violám, te csak szépsé-gős vagy! Edős szüled mikor tegöd megfogantott, fehér rózsát, piros rózsát hajnal táján csö-kolgotott. Harmatos az orcád, sejom a szem-pillád. Kezikéid, lábikáid tündér körösztyánád mása, te magad meg vagy a hajnal, hajnalha-sadásnak galambkacagása. Nevezz hát, kacagj hát, mosolyogjon orcád mindédig, mig ezt a bibort majd viselőd. Viseljed is ám hát edős gyöngymadaram, mert hát illik ám a bibor szörnyen szépön hozzád, azután meg aztán van is birtok, jószág, amiből kitellik; éljed világotat uraddal ugy, hogy hát soká szépön cifra löhess, ugy téritsd dolgotat egy-két esztendeig.

Másik meg rá kezd: Láje te Sáríkáim, mégis hát asszony löttél, nini pedig urastól gyerökszörbe mönnél, éppen mint én. Ládd-e, neköm se emelte edős szülem a csörögő sá-tort jó pár esztendeig, deisz' biborom se vetem le biz' addig. Azután meg aztán, ha már nem tőhették máskép, ölégségős löszön a Bogár Palika vagy mi nevet adjátok majd rája.

Harmadik se phenteti nyelvet: Már biz' ugy is, lám csak nem tagadi meg a sárközi véret; edős szülem, de meg szülikem se látták vón jó szömmel, ha mint a fiastyuk járok a faluba; nem is szép az, aztán még csak ját-szóra se möhetnek. Asszonyanyáméknak is csak ögykéje az uram, magam se vagyok más.

Ajje, — pörgeti ismét más, — nemcsak az van abban, edős apám uram harmadmagá-
val osztokodott, oszt im lám alig is, hogy lélekzünk, mert már most, hogy az edős uram

feltüntetett mértékben már gondoskodott volna, az állami segélyt képviselőtestületi határozat alapján a városi rendőrség fejlesztésére, közegészségi intézmények (csatornázás, vízvezeték) létesítésére, vagy városi rendezési és fejlesztési célokra kell fordítani. A város háztartását terhelő rendes kiadásokra azonban az állami segély összege fel nem használható, ilyen célokra a költségvetésbe fedezetül be nem állíthatók és a városi pótdadó leszállítására nem fordítható.

A rendezett tanácsú városok tisztviselői a törvényjavaslat szerint a VIII—IX. fizetési osztályokba soroztatnak. Jár tehát a tisztviselőknek e szerint a VIII. fizetési osztály (polgármester) 3. fokozatában 2600, 2. fokozatában 4000, 1. fokozatában 4400 kor. fizetés és (Szekszárdon) 780 korona lakbér. A IX. fizetési osztály (főjegyző, tanácsnok, rendőrkapitány és ha a magányakorlattól el vannak tiltva, az ügyész, orvos és mérnök) 3. fokozatában 2600, a 2. fokozatában 2900 és 1. fokozatában 3200 korona fizetés és 600 korona lakbér; a X. fizetési osztály (alkapitány, I. oszt. aljegyző, számvéve, pénztáros és ha a magányakorlattól el van tiltva, az állatorvos) 3. fokozatában 2000, 2. fokozatában 2200, 1. fokozatában 2400 korona fizetés és 540 korona lakbér; a XI. fiz. osztály (közgyám, iktató, nyilvántartó, irodatisztek) 3. fokozatában 1400, 2. fokozatában 1600, 1. fokozatában 1800 korona fizetés és 480 korona lakbér.

A fizetési osztályokba sorozott városi tisztviselők, a fizetési osztályokon belül az egyes fizetési fokozatokba az állami alkalmazottakra érvényes szabályok szerint lépnek elő.

A segélyezés híre sok reményt keltett a városi tisztviselők, a segéd- és kezelőszemélyzet sorában és most a karácsony szent ünnepére a közölt tervzet sok szép reményt tép szét.

Jegyzők gyűlése.

A központi járásbeli községi jegyzők egylete *Purt Adolf* bátai főjegyző, egyleti elnök elnökléte alatt folyó hó 21-én a vármegyeház kistermében tartotta ez idei rendes közgyűlést, melyen a tagok szép számban jelentek meg.

A közgyűlés megnyitása után *Purt Adolf* terjesztette elő nagy gonddal megszerkesztett részletes elnöki jelentését, melynek bevezető részét közérdekű voltánál fogva következőkben közöljük:

Tisztelt közgyűlés!

Az országos politikában uralkodó aggasztó zűrzavar, a parlament alkotó munkájának szünetelése talán az állami élet egyik ágában sem éreztetni annyira káros és sorvasztó hatását, mint a közigazgatásban, melynek az állami szervezetben ugyanaz a feladata, mint a vérkeringésnek az emberi testben. És azért, mert a törvényho-

zás nem képes a fejlődni vágyó élet folyton szaporodó igényeinek kielégítésére működni, az egész közéletnek természetes, ösztönszerű haladás vágya mesterséges módon vissza van fojtva.

Közgyűléseink és értekezleteink alkalmával meg szoktunk vitatni egy-egy törvényhozási tervet, mely aktualitásánál és jelentőségénél fogva arra legalkalmasabb, hogy behatolva annak mélyébe, megismerjük a törvényhozás intencióját és munkájának vezéreszméjét, hogy megtaláljuk a helyi viszonyok különfelesége szerint változó lehetőségek arányában a törvényhozási akarat gyakorlati alkalmazásához a megfelelő módot és eszközt, hogy annak életbeléptetésénél lehetőleg egyöntetű eljárást kövessünk.

De most a törvényhozás ezuttal — munkaképtelensége miatt — gyűlésünknek tápanyagot és életnedvet nem nyújthat. Addig is, míg sikerül neki a nemzet szebb jövőjének perspektíváját szemünk előtt megnyitni és az arra vezető utat biztosan megalapozni, mi sem indokoltabb, hogy mi is foglalkozunk egy olyan kérdéssel, mely helyzetünkben kifolyólag szoros összefüggésben áll a majd munkaképességét visszanyert törvényhozásnak egyik elsőrangú, természetes és elodázhatatlan feladatával, melynek helyes megoldásától függ, hogy előttünk szabad legyen az út, mely az orsz. jegyzői karban rejlt szellemi és erkölcsi erő értékének megfelelő célhoz vezet, hogy kezünkben legyen anyagi és erkölcsi felemelkedésünknek kulcsa.

Értem ez alatt az orsz. jegyzői kar szerveztségének állapotát és hogy ebből kifolyólag milyen hatást gyakorolhatna a törvényhozásra, különösen a közigazgatási reform érdekében.

Nagyon érdekes, érdemes és aktuális témának tartom ezt a kérdést abból a szempontból, hogy arra hivatott elemek bővebben foglalkozzanak vele.

Én csak röviden az orsz. jegyzői kar szervezettel akarok foglalkozni, mire alkalmat és okot szolgáltat nekem az orsz. központi jegyzői egyletnek legutóbb tartott közgyűlése, melyen a vmegyei egylet megítéző bizalmából, mint egyik kiküldöttnek nekem is szerencsém volt résztvehetni s engedje meg a tisztelt közgyűlést, hogy az ott szerzett benyomásokról, megfigyelésem eredményéről egy kis vázlat keretében számot adjak. Erre nemcsak azért érzem magamat kötelezve, hogy ezáltal a kiküldetésemben, irányomban megnyilvánult kitüntetés megköszönjem, hanem hogy az én megfigyelésem eredménye bírálat tárgyává tétessék első sorban azok részéről, kik szintén részt vettek a központi gyűlésen és tárgyalagos megvilágítás által tiszta képet nyújtsanak az otthon maradt kartársainknak arról, hogy a mi legsajátosabb ügyünk milyen intézésben részesül szervezetünk legmagasabb fóruma, az országos központi közgyűlés és ennek vezetősége részéről.

Három irányban tettem megfigyelést, még pedig:

1. a közgyűlés közszellemére;
2. barátainkra;
3. a vezetőségre vonatkozólag.

Az országos jegyzői kar közszellemét illetőleg a következő megfigyelést tettem: hogy a fórumon történt felszólalásokból, mint az ismerkedés alatt folyt magánbeszélgetésből kitűnt, hogy az országos jegyzői karnak minden tagja, kivétel nélkül, a községi közigazgatás mai állapotát, azon ellentétlél fogva, mely a gyakorlati élet követelményei és a községi törvénynek immár legnagyobb részben elavult, kivihetetlen, neveltséges és megszegőítő rendelkezései között fennáll: tarthatatlannak találja, melyen csak egy olyan — alapjából egészen új — községi törvénynek alkotása által lehet segíteni, mely a közszellem igényeinek figyelembe vételével épül fel.

A község első embere és a község szellemi vezetője — a községi jegyző — között fennálló viszony természetellenessége, a jegyzői teendők és a rendelkezésre álló munkaerő közti aránytalanság, a jobbágyság korára emlékeztető fejelemi eljárás, melylyel örökös lelkiismereti rabtságban lehet tartani a községi jegyzőt, mind olyan kerékkötők, melyek lehetetlenné teszik, hogy a községi közigazgatás lépést tarthasson a kor szellemével.

És hogy a községi közigazgatás még nem mondott csődöt, csak egyedül és kizárólag a községi jegyző önfeláldozó, önzetlen és lankadatlan munkásságának és még ennél is nagyobb, tiszta és példás hazafiasságának köszönhető. — De azon szomorú tapasztalat, hogy emberfeletti munkája sem alulról, sem felülről nem részesül megfelelő méltányolásban és elismerésben, szívét-lelkét megtölti elégedetlenséggel, keserűséggel, mely előbb vagy utóbb — ha nem sietnek segítségére — nyiltan is ki fog törni, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel sérelmeinek orvoslást szerezzen.

Sajnos, ezen szilárd meggyőződésű, öntudatból kiforrott közszellem még nem található fel az országos központi egylet parlamentjében. Ez idő szerint még csak ott tartunk, hogy kartársaink közül a kiválóbbak, az isteni gondviselés által megáldott élelátásukkal nemcsak rámutatnak a panaszaink, sérelmeink és bajaink okforrásaira, de bátorsággal kijelölik az orvoslás egyedüli helyes és alkalmas útját és módját is.

Elvezet volt hallgatni a megváltozott életviszonyok következtében a XX. századbeli községi jegyzőnek megváltozott hivatásáról, szocialis feladatairól tartott fejtegetésüket, melylyel nemcsak a jelen állapot tarthatatlanságáról győztek meg bennünket és azt a kívülről álló még kis kört, mely ügyünk iránt érdeklődik, velünk érez és velünk tesz, hanem bebizonyították előttünk a bennünk élő reformtörévések jogosultságát és tették mindezt azzal a meggyőző erővel, melylyel csak az igazság bír és tették mindezt abból a célból, hogy érezzük az öntudatos testü-

is hozzánk házasodott, edős apám is, szülém is még élven vannak, nekünk is kedves bogarunk, Jánoskánk is legény számba mögyön már, ötöd magunkkal vagyunk, szolgál legényt se tarthatunk, elmulik esztendő, mire egy öltöző cifra ruha kerül rám, most is a tavalt hozdom.

No ugyan mennyi a birtoktok? — veti közbe egy hang.

Mennyi? hát az edős uraméval együtt alig ötven holdra való.

Abból bizony kásmirra, ha tellik. Aztán, mit adjunk a Jánosunknak, mikor ma-holnap házosodni való löszön? Bizony csak nóm kapi meg Garzóék Évikáját, hanem csak alább való leány után nézhetünk.

Háf biz' ugy igazad van Évicám, kapja fel a szót megint más, lám Bötös Mihály bátyám is, meg Külüs Pali bátyám is többet magukkal voltak, aztán mi jutott rájuk? alig huszonöt-harminc hold birtok. Lám, Garzó Jánosék, meg Borsos Pálék okosan cselekedtek, összegyűtt a rokonságban két kézre mindön birtok, van is a Garzó Judikának meg a Borsos Évicának módja. Szülükéjük mindön hónapban majd Bajára, majd Szekszárdra indul; olyanok is mint a csöppentött angyalok.

Igy rakják eleinte szóval, később meg majd tettel is azt a gyönyörű teremést, akit Isten örömeben teremtett a magyar földre. No de hát menjünk csak sorjába.

Csakugyan is ugy lett, amint a zsák hagyta, kapufélfába vert három szeg aggatta. Két álló esztendőn Sáríka biborban járt el a játszóra; ott lebegett vállán a lepőben, ott repült a le-

vegőben az ugróban edes ura vőlegény szalagja. Bizony nem volt isten-áldás két forduló nyáron.

Egyszer aztán végre, harmad esztendőre, gólya szállott Bogár Pálék háza tetejére. Épült is a sátor, a csörögő sátor; Bogár szüle, Sáríkanak edős asszonyanyja, no meg edős szülükéje kettős nagy erővel pöhölyt raktak pöhölyökre, árnyat borítottak, maguk szötte vászon árnyat a kis menyecske.

Volt is nagy csörögő, majd az egész falu volt rá hivatalos; hetven vagy tán nyolcvan leány meg menyecske volt a komaasszony s vigáság zajuktól Bogárék portájuk ugyancsak nagy hangos.

Tünve tüntek aztán napok meg esztendők, nem született aztán sem leány, sem gyermek. Sáríka orcája hol sárga liliom, hol meg piros rózsá, aszerint, amint a gondos öreg szülék, meg a tudós asszony keze szedte róla vagy virulci hagyta, de a királyszínű kendő ott virított rajta, minden vasárnapon eljárt a játszóra.

Egyszer aztán nagy esemény történt. Pali gyerek surján legényke korában elvádolt a boldogabb hazába. Itt hagyta a Bogár apját, az ügön szülékét, magvuk szakadtára; edes anyját selyemkendőjére, selyem rokolyára, lépőugrós vasárnapi játszójára.

Szomorú lett a ház, meg az egész vérség; jajoknak jajjai, sirámok siráma járta át a háznak minden zegjé-zugját, de biz' a Palikát, a vérségnek szemefényét, erre a világra többé vissza nem zokogták.

Sáríka, az anyja ott ült hideg ágya mellett, azt ugyan ember fia onnan el nem szólit-

hatta. Nem sirt, nem jajongott, csak az ajka mozgott remegő rángással s szemeiből dehoggy könnyek: villámok cikkáztak. Talán az ég ellen? dehoggy is az ellen! Valami retentő vihar dult abban a végig babonázott, végig gyötört anyai kebelben, ki tudja ki ellen?

Mikor aztán végül Palikát sirolták, valami égi fény villant meg Sáríkanak agyán. Királyszín kendőjét egyetlen rántással lekapta kebléről s be a sirba dobta s azután még valamit utána rebegett az ajka. Végül oda szól urának: menjen kigyelmetek, hagyjanak magamra; menjen kigyelmed is a fia torára, én még itt maradok istenfát ültetni a fiam sírjára.

Csöndes a temető, az új sir ott domborul, Sáríka nagy sírván, szakadó könnyei minden egyes csöppe oda hull az istenfá bokornak tövébe. Majd lassan csitulván, három ágat szakít a bokorról, kebelébe rejti s mélyen felsóhajtva e szavakat ejti: •istenfa erősíts, Istenem segíts meg; edes fiam tova szálló lelke, hogyha majd meghivlak, gyere hozzám vissza. •

A torozó gyásznap ülte már a tort javában, mikorra Sáríka egyetlen fiának sírjától hazaért. Megállt a küszöbön s nézte, vizsgálgatta a torozó hadat. Egyszer aztán, miként a nyári szél ha suhint a lombokon s levél, ág, por, giz-gaz magasra kavargó, utána meg viharfelhő nyargal, majd megnyílik az ég tágas kapuszárnya s omlik ki belőle villám, dörgés, zápor, határvágó jégvihar, ugy zudult a torozók fejére Sáríka szavának tengerár özöne.

Itt van kigyelmetek látom mind, sorjában. Megjött kigyelmetek valahány az eggyemnek

kérdezi: vajjon mit hozott? Szívem előre megszeretett a viszontlátás örömétől, de ugyanakkor elfogott s ismételen elfog az aggodás, hogy az én lelkemnek egyszerű fillérel vajjon tudom e eléggé viszonzni a ti ragaszkodástoknak, szereteteknek drága kincseit! Az isteni kegyelemnek nagysága, a ti hűségteknek fölemelő érzése s a nagy felelősségnek sulya ugyanazon pillanatban ragad meg; felkölti lelkemben a reménynek és kétségnek, az örömmnek és aggodalomnak sajátos vegyülékét, amelyet valami ragyogó aranyos ködbe öltöztet a vonzó kedves Advent, a szép Karácsony derengő hajnala.

Adventnek, az Úr eljövetele után való vágyódásnak meleg légköre körülleg; körülleg mindnyájunkat s imádságos hangulatba ringat. Még néhány nap s itt lesz a Karácsony glóriás ünnepe. Tudjuk, hogy biztosan eljő, hisszük, hogy szívünkben is szállást készít az Úrnak gyermeke, a testté vált szeretet, de mégis engedjétek meg, hogy az örömmnek ujjongó himnusza helyett aggodó és reménykedő lelkem hangulatának kifejezéséül Keresztelő János kételkedő szavait vegyem ajkamra: „Te vagy-e az, aki eljövendő vala, vagy mást várjunk?”

Ezután a bevezetés után beszélt az Adventről és annak jelentőségéről. Beszélt a választott nép megpróbáltatásairól, küzdelmeiről, Zsidóország fényes és sötét napjairól, a népnek a Messiás eljövetelére vetett erős hitéről, majd szólt a várakozás beteljesedéséről, az Úr eljöveteléről, eljövetelének áldásairól, amelyek nemcsak az egykorúknak adtak boldogságot, hanem szétáradnak ma is és boldogítják Istennek minden gyermekét személyválogatás nélkül.

A befejezésben néhány szóval alkalmazza a textust az ő mostani állapotára. „Szeretjük — ugymond — a világtörténet nagy eseményeihez hasonlítani a mi életünknek kicsiny történetét. Engedjétek meg nekem is, hogy ezt tegyem! Keresztelő János tanítványai az Idvezítőt keresték, mikor így szóltak: Te vagy-e az, aki eljövendő vala, vagy mást várjunk? En azt nem keresem, mert az én Uramat már megtaláltam. De mégis ugyanazokkal a szavakkal és a tanítványok szent megilletődésével te hozzád fordulok, Szekszárdi Ref. Gyülekezet: Te vagy-e az, aki nekem eljövendő vala, vagy mást várjak? Mikor a gyermek-íjű fut, fárad, gyűjti az élet fenntartásához, széppé, nagygyá, nemessé tételéhez szükséges kincseket, gyakran lerajzolódnak lelkében a jövőnek ígész álomképei, amelynek keretébe olyan boldogan illeszti be saját képmását. Nekem is meg voltak a magam álmai. Elöttem lebegett egy tágas mező, amelyen dolgozhatom, amelyet beplántálhatok az én kedves terveimnek, eszményeimnek gyümölcsfáival, előttem volt egy nép, amelyet vezérelhetek Istennek ígészével a boldogság kuforrásához, amelynek vele együtt való vállvetett munkával gyűjtögethetem a lélek legdrágább örökségét. Az a mező, amely lelki szemem előtt lebegett, amelyet olyan bűbájossá festett a gyermek-álomok tündérecete, az az álom, amely megvalósulandó volt: te vagy-e, Szekszárdi Gyülekezet, vagy mást várjak?”

De viszont ti is egész joggal fordulhattok én hozzám: Te vagy-e az, aki lelkipásztorunknak eljövendő vala, vagy mást várjunk?! Engedjétek el, atyánkfiai, az egyenes választ! Az Úr Jézus János tanítványainak azzal válaszolt, hogy megmutatta nekik cselekedeteit. S ez a néma válasz mindennél többet mondott. Ez tehát a leghelyesebb válasz. . . . Én tettekre nem hivatkozhatom, arra egy egész élet munkája szükséges; s amit én a múltban itt töltöttem, az csak egy szép, de rövid nap volt. Épen ezért kijelentem, hogy bizalmatoknak megnyilatkozását nem elvégzett munkám jutalmának, hanem a jövőben végzendő munkáimba vetett hitetek előlegének tekintem és a várakozásnak legjobb lelkiismerettel meg is akarok felelni. A lelkipásztor nehéz, de felséges hivatalának elfoglalhatása előttem nem cél, hanem eszköz arra nézve, hogy dolgozhassam. A munka sok . . . .

Cselekedje a mindenható, hogy az a kétség, amely most lelkemet eltölti, az ő erejének az én erőtlenségemen megdicsőülő munkája által teljesen eloszlatassék s helyét töltse el a tiszta, zavartalan örömmnek boldogító érzése! Cselekedje az Úr, hogy jöjjön el az a nagy, az a szent Karácsony, amely gyülekezetünknek minden tagját egy nagy családdá fűzi össze a szeretet által, hogy énekelhessük azon az ünnepen az egymást megértő, szerető szívek tularadó hálájával: „Dicsőség magasságban az istennek. Békesség legyen földön embereknek, És jó akarat mindenféle népnek, És nemzetségnek!”

Az elmondott szép beszéd mély hatást keltett a hívek lelkében.

Isteni tisztelet után az új lelkész a parochiára ment, s itt a volt lelkész özvegyénél tiszteletgett. — Döbben aztán küldötség hívta meg a ref. olvasókörbe, hol halebédet rendeztek tiszteletére, amelyen a hívek köréből körülbelül ötvenen jelentek meg. — Az új lelkészt a kör nevében Bodnár István, a kör elnöke éllette, kívánva, hogy azt a lelkes szeretetet, amelyet távoztával innen elvitt, ismét hozza vissza a köz javára. Göde Lajos gyönyörű beszédében éllette az egyházközség, a ref. olvasókör minden tagját, s felekezeti különbség nélkül Szekszárd minden polgárát, kifejtve, hogy őt mint lelkészt, mindenkor az emberszeretet, egymás megbecsülés elvei vezérlik. Az új lelkészt ezután az egyházközség nevében Szendrei László alelnök éllette. Hatásosnál-hatásosabb köszöntőket mondtak még dr. Rubinstein Mátyás, az ékes szavu főrabbi s Németh Gyula ev. s. lelkész, György György törvényszéki jegyző, Schneider János, Dömötör Miklós, Mészáros Pál stb.

Az ünnepeit lelkész többször is kifejezte hálás köszönetét a szép ovációért s aznap éjjel visszautazott Budapestre. Januárban azonban már valószínűleg ismét visszajön s végleg itt is marad, amikor nagyobb ünneppel megtörténik hivatalos beiktatása is.

HIREK.

Minden vagy semmi.

*Az izzó, fényes nap kell énnekem,
Szívem hevénnek ez a méltó párja, —
Vagy sötét, komor éj környékezzen,
Melyhez hasonló lelkemnek mély gyásza.
Ámde boruban és ködben meghalok,
Szürke fátyoluk fojtogat engemet,
Azért hatalmak óh, mást ne adjatok,
Csak napsugarat vagy sötét éjt, egek!*

*Szabadság után vágyódik lelkem,
Hogy berepülje az azúros leget,
Vagy nehéz, kínos rabság kell nekem,
Melynek falán túl a lelkem nem mehet.
Ha nem szállhatok a végtelenbe,
Súlyos bilincsek tartják lelkem fogva,
Legyen enyim a börtön éjjele,
S szűk határát ne léphessem át soha.*

*Szerelmet adjál, lángolót, nagyot!
Vagy gyűlölj engem szivednek teljével,
De az érzést, mit szerelmed hagyott,
Közönyödet, azt sohasem bírnám el.
Zúdítsd rám árját gyűlöletednek,
Hogy ha szerető szíved nem bírhatom,
Gyűlöletedtől semmisüljek meg,
Ez nem fáj, mint közönyöd oly nagyon.*

*Ha lány pázsiton nem haladhatok,
Daccal lépkedek a kemény göröngyön.
Ha nem lehetek szabadságot, napot,
Ám legyen mint sír sötét börtönöm.
Minden vagy semmi! — Üdv vagy kárhozat!
Ajkadról csók, — vagy gyűlölködő átok!
Áldak, ha szíved szerelmet juttat —
S a gyűlöletért szívből megbocsájtok.*

Brandeiszné Frey Melanie.

Előfizetési felhívás.

A közelgő új év alkalmából új előfizetést nyitunk lapunkra.

Most sem ígérünk sokat, de amit ígérünk, azt becsületesen be is tartjuk.

Változatosságra, tartalmasságra törekszünk; mint eddig, úgy ezután is élénk figyelemmel kísérjük a közélet minden óhaját, jogos kívánóságát. Agitálunk, küzdünk mindenért, ami szép, jó, nemes s ami e városnak, e vármegyének hasznára válik.

Tolna vármegye íróinak színe-java csoportosul lapunk körül, rájuk s csekély erőnkre támaszkodva kérjük a további támogatást s az előfizetések megújítását.

Szekszárd, 1909. évi december hó 24.

Kiváló tisztelettel
a „Közérdek” szerkesztősége
és kiadóhivatala.

— Lapunk előfizetőinek, olvasóinak, barátainknak és munkatársainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk

— **Kinevezések.** A király dr. Kalmár Vilmos kaposvári törvényszéki jegyzőt a szekszárdi kir. járásbíróhoz a bíróvá; — a belügyminiszter Németh Árpád nyugalmazott honvéd főhadnagyot, szekszárdi selyemtenyészési tisztviselőt, a székesfővárosi államrendőrséghez hivatal tiszté nevezte ki. — A pénzügyminiszter Lajos Ignác tamási adóhivatali segédet a nagysomkúti adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrré, — Apponyi Géza gróf vbtt. főispán, a vármegyei központi irodában megüresedett irnoki állásra Wendl Gyula díjnokot nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Schopper Mihály szekszárdi posta- és távirtda segédtisztjelölt hivatalból Dunaföldvárra helyeztetett át.

A máv. igazgatósága Tóth János máv. főellenőrt, bátaszéki állomási főnököt, Kaposmezőre helyezte át.

— **Egyházi kinevezések.** Zichy Gyula gróf pécsi püspök a szekszárdi származású Szilvec Lajos dr. kanonokot a pécsi főgimnáziumhoz püspöki biztossá és Rausz Alajos cikói plébánost a bonyhádi esperesi kerület jegyzőjévé nevezte ki.

— **Szövetségi képviselő.** A gróf Zichy János elnökle és Szentiványi Károly igazgatósága alatt álló »Országos Katolikus Szövetség« a pécsi püspök jóváhagyása mellett Brunner Endre párii kántortanítót kinevezte képviselőjének s átadta megbízó-levelét

— **Eskületétel.** Dr. Kramolin Gyula, a központi járás helyettes járásorvosa, f. hó 21-én tette le a hivatalos esküt Simontits Elemér alispán előtt, ki az eskületétel után szép szavakat intézett az új h. járásorvoshoz, kiemelve különösen azt a magasabb tudományos kvalitást, amely dr. Kramolint erre a felelősségteljes állásra érdemesíti, egyszersmint ama reményének adott kifejezést, hogy ez a megbízás csak az első lépcső a további előmenetelhez s az új vármegyei orvostól még sok hasznos szolgálót vár az a törvényhatóság, amelynek ő most értékes egyenit tulajdonságaival szolgálatába lépett.

— **Rátkay László beszámoló körútja.** Rátkay László, a pinchehelyi kerület képviselője, vasárnap folytatta beszámoló körútját. Délelőtt Pinchehelyen fogadták nagy tetszéssel a beszámolóit, délután Toinánmediben Oravszky László jegyző és Hörömpő Ferenc ref. lelkész tolmácsolták a választók egyhangú bizalmát. Este Simontornyan fejezte be körútját, ahol Bereczk István községi főjegyző a választók nevében mondott köszönetet a község érdekében kifejtett lelkes munkájáért.

— **Uj tudor.** Linhardt Alfrédet, a szekszárdi Ferenc közorház orvosát, a mult szombaton avatták orvostudorra a budapesti tudományegyetemen.

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztás** Nagy küzdelem folyt Pécssett a II-ik kerületben a törvényhatósági bizottsági tagságért. Végre is 194 szavazattal kiváló földinket, dr. Késmárky István jogakadémiai tanárt, lapunk jeles munkatársát választották meg.

— **Helyettesítések.** A mint már jeleztük, főispánunk a dr. Örfy Gyula tb. tiszti ügyészt helyettes tiszti ügyésszé, dr. Dragits Imre járásorvost, helyettes főorvossá és dr. Kramolin Gyula törvényszéki és foghazorvost helyettes járásorvossá nevezte ki. Dr. Örfy Gyula h. tisztiügyész és dr. Dragits Imre h. főorvos a hivatalos esküt folyó hó 21-én tették le. Dr. Kramolin Gyula h. járásorvos már előbb fel- esküdt.

— **A szekszárdi adótárnoki állás betöltése.** Végre betöltik a szekszárdi m. kir. adótárnoki állást, amely Lindtner Armin adótárnok sikkasztása óta, már körülbelül 3 éve van üresedésben. A miniszter ugyanis leirt, hogy Lindtner állását megszüntnek tekinti s elrendelte a pályázatot, amelyet a szekszárdi kir. pénzügyigazgatóság már ki is irt, még pedig a leirat értelmében úgy, hogy nem első, de harmad osztályu adótárnoki állásért lehet pályázni. Múltányos lett volna, ha 3 évi szorgalmas, ügybuzgó működés után, mindjárt a mostani helyettes pénztárnok neveztetett volna ki a megüresült állásra.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A pécsi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Totth Ödön szekszárdi ügyvédet lajstromából törölte és irodája részére gondnokká Bognár Albert szekszárdi ügyvédet rendelte ki.

— **Pályázat.** A szekszárdi kir. pénzügyigazgatóságnál adótiszti állásra pályázat van hirdetve.

leti szellem varázshatását, mely erőt önt a gyengébe, hitet és bizalmat a kételkedőbe, lelkesedést a közönyösbe, mely összeforraszt bennünket egy testté, egy lélekke, egy akarattá, mely minden akadályon keresztül esik, egy célt ismer, azt, hogy minél előbb feltűzhesse a modern községi közigazgatás új épületére a győzelmi zászlót, mely egyszersmind hirdetője lenne a községi jegyző anyagi, erkölcsi és lelkiismereti felszabadulásának, egyéni és polgári szabadságának.

A második irányú megfigyelésem vonatkozik a barátainkra. Mondhatom, hogy számra nézve még kevesen vannak, de ez a kevés számú barátunk előkelő és befolyásos közállásánál, de különösen egyéni kvalitásánál és súlyánál fogva ránk nézve már oly nagy nyereség, hogy az ő támogatásuk és az ő segítségük már a nyilvánosság előtt is kétségtelenné teszi a mi reformtörekvésünk tisztaságát, becsületességét és jogosultságát, mely méltó mindazoknak támogatására, kik egységes nemzeti alapon, a gazdaságilag önálló és erős magyar jog- és kulturállamnak kiépítését célozzák.

Az előkelő állású állami hivatalnokok, a vezető törvényhatósági tisztviselők és az országgyűlési képviselők sorából kerül ki ügyünknek néhány igazi barátja, kiknek élén áll dr. Benkó Albert Jász-Nagykun-Szolnokmegye nagyevű alispánja, ki szívvel-lellekkel igazi, őszinte barátja, munkatársa a községi jegyzőknek. Ha dr. Benkó Albert alispánt halljuk beszélni a jegyző és a községi közigazgatás mai állapotáról, a községi jegyző hivatásáról, a jegyzői állás fontosságáról és jelentőségéről, a reformtörekvésünk jogosultságáról, akkor elfelejtjük a mult minden keserűségét, a jelennek minden nehézségét és jogtalanságát, új erőt önt belénk, mely arra ösztönöz, hogy folytassuk a küzdelmet bátorsággal és a biztos siker reményében. Ugy lelkesíteni, bátorítani, öntudatra ébreszteni, mint dr. Benkó Albert, csak az tud, ki ügyünkkel, eszméinkkel, érzelmeinkkel, törekvésainkkel egybe van forrva, egybe van olvadva. Istenem, adjál 63 olyan jóbarátot és az „ázsiai“ magyar közigazgatásból mintegy varázstűtése modern, élet-erős magyar kulturintézmény lesz.

Midőn hálátelt szívvel megemlékezünk igazi jó barátainkról, bizunk abban, hogy az önbecsülés és az ügyünk igazságában rejlő erő és hatalom, rövid időn belül jelentékeny mértékben meg fogja szaporítani azoknak számát. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Végül még néhány pillanatnyi türelmet kérek, hogy az orsz. központi jegyzői egylet vezetőségére vonatkozólag tett megfigyelésem is — dióhéjba szorítva — ismertethessem.

Az orsz. központi jegyzői egyletnek vezérkara, élén az elnökkel, mely tiszteletben és hártalan bizalomban gyökerező nagytekintélyvel

bir, mely gyümölcse annak a bölcs mérsékletnek, higgadtságnak, meggondoltságnak és finomságnak, mely kiváló tulajdonságok jellemzik az egylet ügyeinek vezetését.

Ezen nagy tekintély által elbűvölt tulnyomó többség tapsviharának imponáló alakjában szerez érvényt intencióinak az elnökség; ugyancsak ezen nagy elnöki tekintély alkalmas arra is, hogy vele játszva elhallgattassa az itt-ott kitörő harciasabb hangot, különösen, ha az esetleg némi ellenzéki irányú találna lenni.

Most, bár az orsz. jegyzői karnak központi képviselője — mely pártokat nem ismer — általános céljaink és törekvéseink tekintetében egységesnek mondható, mégis annak kebelében észlelhető leginkább két árnyalat, melyek a kiviteli módokat szempontjából térnek el egymástól.

A harciasabb és a mindig higgadt temperamentumu árnyalatok ezek.

A mindig higgadt rész, mely a nagyobb számú, teljesen meg van elégedve szerepével és az egylet működésével; köteleességét annak hangoztatásában találja kimerítettnek, hogy az egylet működése iránt csak kizárólag a hálátelt elismerés egyhangú és egységes érzelmével tartozunk; aki ellenkező, vagy eltérő véleményen mer lenni, az már bizalmatlanságot tanúsít az elnökség iránt, felforgató és megbízhatlan.

Lehet nagyon okos, még idővel célhoz vezető is a higgadt mérsékletű irány, de energia, lélek, u. n. osztályöntudat, önbizalom és akarat kevés van benne, inkább a korától való félelem látszatával bír. Vagy pedig — és erre a gondolatra elszorul a szívem — azért kell olyan lassan haladni, mert a vezetőség számtalan szomorú tapasztalatok árán tudja, de az egész testület reputációja érdekében erkölcsi köteleességből leplezi és titkolja, hogy az orsz. jegyzői kar szervezetsége még nem érte a fejlettségnek az erkölcsi felemelkedésnek azon fokát, mely minden megbízhatlanságot kizárva, oly szilárdan meg van alapozva, hogy annak hordképessége kiállja a harcnak legnehezebb megpróbáltatását, hogy a szervezetségből még hiányzik a szolidaritás, mely nélkül pedig nincs egységes akarat, nincs egységes cselekvés, nincs bizalom, nincs siker, nincs haladás.

Azzal a benyomással és meggyőződéssel jöttem el az orsz. központi egylet legutóbb tartott közgyűléséből, hogy a tarthatatlan helyzet nyomása alatt is igazságunk tudatában nagyobb energiával, erősebb akarattal és mindenekelőtt magasabb fokú köteleességtudással, szolidáris alapon fejlesztési politikát kell követnünk a XX. század igényeihez mért magyar közigazgatás meghonosítása érdekében. Ebben az irányban hatni kötelessége minden magyar jegyzőnek és ha minden magyar jegyző teljesíti az e tekintet-

kendő, kötő, szoknya, rengeteg pántlika a gyorsan szeledő torozók vállára, kinek meg fejére, kinek oldalába.

Azután oda állt az ura elejbe: ember e kigyelmed vagy pedig nyulvakarcs, rezzen kie kigyelmed az asszonyi szótól vagy pedig dobbant rá? Hej, ha ember lett vón kelmed nem pedig len nyulfi, dobbantott vón kelmed, ahelyt, hogy megrezzent, búban volnánk ugyan jászos nagy bánatban, de vigaszunk volna egy-két maradékban!

Szép legény volt kelmed, derek szép szál legény, szava se volt hitvány. De magam sem voltam valami kivető, úgy mondta kigyelmed, mintha piros pünkösdi napján rózsabimbó serked. Öletem kelmedet két puha karommal, csókoltam kelmedet mézes ajkaimmal, kigyelmednek adtam édes menyországot, jaj, hogy abból mindig valami hiányzott. — Kelmed is hintette ezer tüzes csókját s egyre fizetgette boltok selyemrongyát, úgy, ahogyan mások kelmednek meghagyták. — Ott van a sok ringy-rongy, van haszna kelmednek? örül kelmed akkor, mikor a legeslegeggyet, a legdrágább kincset temetőbe viszik, a sok selyemcafát marad örökösnek?

Királyszin kendőmet fiunkkal tettem. cifra rongyaimat utcára vettem. Harminckét esztendő nem olyan nagy idő, a többit meg adja, ember legyen kelmed, az a jó Teremtő; kelmed is ott van még szép férfi korában, gyönyörködhet még majd egy-két unokában.

Két ölelő karpár kulcsolódik össze, két emberi ajak csók csattanás után fogadásra mozdul: fogadom Istenre, egyetlen gyermekünk tova szállt lelkére: ember leszek s anya; muljon el mi velünk a királyszin kendő s bujálkodó selymek gyalázatdívatja.*

ben reá háramló köteleességét, lesz siker, akkor lesz a községi közigazgatás a magyar nemzeti kulturállamnak legszükségesebb, legtermészetesebb és legtermékenyebb fejlesztő tényezője.

A továbbiakban az egylet beléletről és ez évi működéséről beszámoló jelentést tudomásul vették, azért az elnöknek köszönetet mond. Ugyancsak köszönetet szavaztak Benkó Albert jász-nagykun-szolnokmegyei alispánnak a jegyzői kar iránt tanúsított jóindulatáért és erről őt jegyzőkönyvi kivonattal értesíteni határozták. Az elnöki jelentésből folyólag Zsigmond Elemér indítványára felirnak a központi egylethez, hogy az több ízben tartson közgyűlést, mert a közgyűlés nagy és sokszor életbevágó fontos-ságu ügyeket tartalmazó tárgysorozata egy napos közgyűlésen nem tárgyalható le.

2., 3. A simontornyai és tamási járási jegyzői egylet közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet tudomásul vették.

4. Az 1908. évi számadást elfogadták s Kardos István pénztárosnak a felmentvényt megadták.

5. Az 1910. évi költségeloirányzatot megállapították.

6. Az 1910. évi számadás megvizsgálására Berényi Jenő elnöklele alatt Müller György és Molnár Dezsőt küldték ki.

7. A gyűlésnek igen érdekes tárgya volt Zsigmond Elemér gindlicsaládi főjegyző indítványa a községi jegyzők fegyelmi ügyének az egyleti elnök által való figyelemmel kísérése tárgyában. A javaslat s annak ideális megokolása a »mindnyajan — egyért« elvén épült fel. Alapját az összetartozandóság érzése és a meleg kartársi szeretet képezi. A megindult vitában résztvettek Purth Adolf, Schneider János, Zsigmond Elemér, Virányi Károly és Kardos István. A vita eredményeként kimondották, hogy a fegyelmi ügyek az elnök által figyelemmel kísérendők s amennyiben ez szükségesnek mutatkozik, a fegyelmi alá vont jegyző esetleg az egylet költségére jogsegélyben részesítenek.

8. Berényi Jenőnek a befizetett vármegyei adókról fizetési iv kiszolgáltatása tárgyában tett javaslatát elfogadták s ez irányban teendő intézkedésére a vármegye alispánját felkéri.

9. Az indítványok során Zsigmond Elemér tette szavá, hogy a földmívelésügyi miniszter által kiadott Néplappal szétküldött »Népbarátja« című naptár a jegyzőket sértő közleményt tartalmaz. Felirnak az országos jegyzői egylethez, hogy ez a sérelem orvosolását kérje a földmívelésügyi minisztertől, esetleg a szerkesztő ellen teygen megtorló lépéseket. Kardos István indítványára megkeresik a vármegyei egyletet oly irányú körirat kibocsátása iránt, hogy a jegyzők az országos egylet gyűlésein nagyobb számmal vegyenek részt.

Délben a »Magyar király« szállóban közbeidőre gyűltek össze a gyűlésen résztvettek, melyen lelkes felköszöntőket mondottak Schneider János, Kardos István, Purth Adolf és Virányi Károly.

Göde Lajos ref. lelkész beköszöntője.

Göde Lajosnak, a szekszárdi ref. hívek új lelképásztornának, amint már megirtuk — küldött-ség vitte fel a Káta Endre esperes által meg-erősített választási jegyzőkönyvet, aminek folytán a szekszárdi hívek új lelkésze megragadta az alkalmat, hogy a legelső vasárnapot mindjárt hívei között töltse. Vasárnap reggel érkezett Szekszárdra, itt a presbiterium fogadta nagy ünnepélyességgel. Az új lelkész, a harangok zugása között a parochiából a templomba ment, amely szorongásig megtelt hallgató közönséggel.

A régi jó ismerősei, új hívei közt megjelent lelkész beszédének alapigéit Máté 11. részének 2—6 verseiből vette. Hangja a meghatottságtól reszketett, mikor elkezdett szólni.

»A meghatottságnak, az örömmek és aggodalomnak nem kicsiny mértéke fog el, mikor most megszólalok közöttetek, szeretett Hallgatóim, keresztyén Gyülekezet! Nem most vagyok először ebben az egyszerűség mellett is kedves templomban, nem most hangzik itt fel először igénytelen ajkamon Istennek hatalmas ígéje, nem vagyok idegenek között, hanem jó ismerősök, jó barátok, atyafiak körében, akiket egyé tett velem a hit, a keresztyén vallás, a magyar fajszeretet: és most mégis valami új, különös érzés tölti el egész valomat. Ugy érzem magam, mint egy kedves család körébe érkező vendég, akit a ház minden tagja a szeretetnek kétségtelen megnyilatkozásával vesz körül, a kicsinyek nyakába szökölnek, megölelik, megcsókolják, miközben mosolygó szemük minden kérdésnél érthetőbben

torára. Emlékszik még keetek tizenhat esztendő még nem igen idő; kétszer voltak hivatalos vigasságba, most megjöttek hivatalan a gyászba. Köszönöm is kietek, kelmeteknek, hogy így egybegyülekeztek, bátor lett volna már ily félele kelmeteknek máskor is alkalma, hiszen ugyis tudják untig. Csak hogy nem így nagy hadával, csupán kettesével, hármásával halál-verejtékes kinkörságom ágyát selyemrokolyákkal, selyemkeszkenőkkel vetegetni jártak, mint a keringelő varjak, Bogár csirt sírolni ugyan megsorjázta.

Hallod-e Sárkánk — szólították sorban — nini mit szállasz te? Apadj meg, higgadj meg, Uram s jó Teremtőm még az eszét veszti.

Nincs minek higgulnom. Vesztették eszemet, lopták a szívemet, cifra selyemcafatokkal verték meg szememet asszonyanyám, szülém s mind akik itt ülnek. Szikes irtóványban gyönyörködők toros vacsorára gyülekezett hada, adom a rongyokat, selyemcafákat, — gyöngyvérem egyemet, szépséges fiamat adja kendtek vissza! Ugy-e de nem tudja? Irtó kapavágás kendtek kezállása, égevény sütővasa s zava járása; termő buzaföldem hiába sarjazott, de ugyan hiába. Egyetlen hajtásom, szép sudár jegenyém emberi korában törött le derékban, nincs csak egyetlen is, aki kipótolja, kelmetek balbüzös vad lehe mind kipszittotta.

Hej, aki adta búszos lélekvesztők condra népe, el, ki innen, menjen kigyelmedek, hagyja ezt a házat csöndes magányára, soha se is lépjen küszöbje tájára!

Azzal hirtelenjén rohant a szekrényhez, feltárta ajtaját s szórta ki belőle a sok drága ruhát, szikrázó szemekkel, lángoló orcával: Királyszin kendőmet fiammal tettem, a többit meg tettem kedtekk s repült nyaláb számra

kérdezi: vajjon mit hozott? Szivem előre megreszketett a viszontlátás örömétől, de ugyanakkor elfogott s ismételtelen elfog az aggodás, hogy az én lelkemnek egyszerű filléreivel vajjon tudom-e eléggé viszonzni a ti ragaszkodástoknak, szereteteknek drága kincseit! Az isteni kegyelemnek nagysága, a ti hűségteknek fölemelő érzése s a nagy felelősségnek sulya ugyanazon pillanatban ragad meg; felkölti lelkemben a reménynek és kétségnek, az örömmek és aggodalomnak sajátos vegyülékét, amelyet valami ragyogó aranyos ködbe öltöztet a vonzó kedves Advent, a szép Karácsony derengő hajnala.

Adventnek, az Úr eljövetele után való vágyódásnak meleg légköre körülleg; körülleg mindnyájunkat s imádságos hangulatba ringat. Még néhány nap s itt lesz a Karácsony glóriás ünnepe. Tudjuk, hogy biztosan eljő, hisszük, hogy szívünkben is szállást készít az Úrnak gyermeke, a testté vált szeretet, de mégis engedjétek meg, hogy az örömmek újjongó himnusz helyett aggodó és reménykedő lelkem hangulatának kifejezéséül Keresztelő János kétkedő szavait vegyem ajkamra: „Te vagy-e az, aki eljövendő vala, vagy mást várjunk?”

Ezután a bevezetés után beszélt az Adventről és annak jelentőségéről. Beszélt a választott nép megpróbáltatásairól, küzdelmeiről, Zsidóország fényes és sötét napjairól, a népnek a Messiás eljövételébe vetett erős hitéről, majd szólt a váradalmak beteljesedéséről, az Úr eljövételéről, eljövételének áldásairól, amelyek nemcsak az egykorúknak adtak boldogságot, hanem szétáradnak ma is és boldogítják Istennek minden gyermekét személyválogatás nélkül.

A befejezésben néhány szóval alkalmazza a textust az ő mostani állapotára. „Szeretjük — ugymond — a világtörténet nagy eseményeihez hasonlítani a mi életünknek kicsiny történetét. Engedjétek meg nekem is, hogy ezt tegyem! Keresztelő János tanítványai az Idvezítőt keresték, mikor így szóltak: Te vagy-e az, aki eljövendő vala, vagy mást várunk? En azt nem kerestem, mert az én Uramat már megtaláltam. De mégis ugyanazokkal a szavakkal és a tanítványok szent megilletődésével te hozzád fordulok, Szekszárdi Ref. Gyülekezet: Te vagy-e az, aki nekem eljövendő vala, vagy mást várjak? Mikor a gyermek-ífu fut, fárad, gyűjti az élet fenntartásához, széppé, nagygyá, nemessé tételéhez szükséges kincseket, gyakran lerajzolódnak lelkében a jövőnek ígész álomképei, amelynek keretébe olyan boldogan illeszti be saját képmását. Nekem is meg voltak a magam álmai. Elöttem lebegett egy tágas mező, amelyen dolgozhatom, amelyet beplántálhatok az én kedves terveimnek, eszményeimnek gyümölcsfaival, előttem volt egy nép, amelyet vezérelhetek Istennek ígészével a boldogság kuforrásához, amelynek vele együtt való vállvetett munkával gyűjtögethetem a lélek legdrágább örökségét. Az a mező, amely lelki szemem előtt lebegett, amelyet olyan bűbájossá festett a gyermek-álmok tünderecesete, az az álom, amely megvalósulandó volt: te vagy-e, Szekszárdi Gyülekezet, vagy mást várjak?”

De viszont ti is egész joggal fordulhattok én hozzám: Te vagy-e az, aki lelkipásztorunknak eljövendő vala, vagy mást várunk?! Engedjétek el, atyánkfiai, az egyenes választ! Az Úr Jézus János tanítványainak azzal választott, hogy megmutatta nekik cselekedeteit. S ez a néma válasz mindennél többet mondott. Ez tehát a leghelyesebb válasz... Én tettekre nem hivatkozhatom, arra egy egész élet munkája szükséges; s amit én a multban itt töltöttem, az csak egy szép, de rövid nap volt. Épen ezért kijelentem, hogy bizalmatoknak megnyilatkozását nem elvégzett munkám jutalmának, hanem a jövőben végzendő munkámba vetett hitetek előlegének tekintem és a várakozásnak legjobb lelkiismerettel meg is akarok felelni. A lelkipásztor nehéz, de felséges hivatalának elfoglalhatása előttem nem cél, hanem eszköz arra nézve, hogy dolgozhassam. A munka sok...

Cselekedje a mindenható, hogy az a kétség, amely most lelkemet eltölti, az ő erejének az én erőtlenségemen megdicsőülő munkája által teljesen eloszlatassék s helyét töltsse el a tiszta, zavartalan örömmek boldogító érzése! Cselekedje az Úr, hogy jöjjön el az a nagy, az a szent Karácsony, amely gyülekezetünknek minden tagját egy nagy családdá fűzi össze a szeretet által, hogy énekelhessük azon az ünnepen az egymást megértő, szerető szívek tularadó hálájával: „Dicsőség magasságban az istennek. Békesség legyen földön embereknek, És jó akarat mindenféle népnek, És nemzetiségnek!”

Az elmondott szép beszéd mély hatást keltett a hívek lelkében.

Isteni tisztelet után az új lelkész a parochiára ment, s itt a volt lelkész özvegyénél tisztelgett. — Döbben aztán küldötség hívta meg a ref. olvasókörebe, hol halebédet rendeztek tiszteletére, amelyen a hívek köréből körülbelül ötvenen jelentek meg. — Az új lelkészt a kör nevében Bodnár István, a kör elnöke éllette, kívánva, hogy azt a lelkes szeretetet, amelyet távoztával innen elvitt, ismét hozza vissza a köz javára. Göde Lajos gyönyörű beszédben éllette az egyházközség, a ref. olvasóköri minden tagját, s felekezeti különbség nélkül Szekszárd minden polgárát, kifejtve, hogy őt mint lelkészt, mindenkor az emberszeretet, egymás megbecsülés elvei vezérlik. Az új lelkészt ezután az egyházközség nevében Szendrei László alelnök éllette. Hatásosnál-hatásosabb köszöntőket mondtak még dr. Rubinstein Mátyás, az ékes szavu főrabbi s Németh Gyula ev. s. lelkész, Györy György törvényszéki jegyző, Schneider János, Dömötör Miklós, Mészáros Pál stb.

Az ünnepelel lelkész többször is kifejezte hálás köszönetét a szép ovációért s aznap éjjel visszautazott Budapestre. Januárban azonban már valószínűleg ismét visszajön s végleg itt is marad, amikor nagyobb ünneppel megtörténik hivatalos beiktatása is.

HIREK.

Minden vagy semmi.

*Az izzó, fényes nap kell énnekem,
Szivem hevénnek ez a méltó párja, —
Vagy sötét, komor éj környékezen,
Melyhez hasonló lelkemnek mély gyászja.
Ámde boruban és ködben meghalok,
Szürke fátyoluk fojtogat engemet,
Azért hatalmak óh, mást ne adjatok,
Csak napsugarat vagy sötét éjt, eget!*

*Szabadság után vágyódik lelkem,
Hogy berepülje az azuroz leget,
Vagy nehéz, kínos rabság kell nekem,
Melynek falán túl a lelkem nem mehet.
Ha nem szállhatok a végtelenbe,
Súlyos bilincsek tartják lelkem fogva,
Legyen enyim a börtön éjjele,
S szűk határát ne léphessem át soha.*

*Szerelmet adjál, lángolót, nagyot!
Vagy gyűlölj engem szivednek teljével,
De az érzést, mit szerelmed hagyott,
Közönyödöt, azt sohasem bírnám el.
Zúdítsd rám árját gyűlöletednek,
Hogy ha szerető szived nem bírhatom,
Gyűlöletedtől semmisüljek meg,
Ez nem fáj, mint közönyöd oly nagyon.*

*Ha lány pázsiton nem haladhatok,
Daccol lépkelek a kemény göröngyön.
Ha nem lehetek szabadságot, napot,
Am legyen mint sár sötét börtönöm.
Minden vagy semmi! — Údv vagy kárhozat!
Ajkadról csók, — vagy gyűlölködő átok!
Áldlak, ha szived szerelmet juttat —
S a gyűlöletért szívből megbocsájtok.*

Brandeiszné Frey Melanie.

Előfizetési felhívás.

A közelgő új év alkalmából új előfizetést nyitunk lapunkra.

Most sem ígérünk sokat, de amit ígérünk, azt becsületesen be is tartjuk.

Változatosságra, tartalmasságra törekszünk; mint eddig, úgy ezután is élénk figyelemmel kísérjük a közélet minden óhaját, jogos kívánságát. Agítalunk, küzdünk mindenért, ami szép, jó, nemes s ami e városnak, e vármegyének hasznára válik.

Tolna vármegye íróinak színe-java csoportosul lapunk körül, rájuk s csekély erőnkre támaszkodva kérjük a további támogatást s az előfizetések megújítását.

Szekszárd, 1909. évi december hó 24.

Kiváló tisztelettel
a „Közérdek” szerkesztősége
és kiadóhivatala.

— Lapunk előfizetőinek, olvasóinak, barátainknak és munkatársainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk

— **Kinevezések.** A király dr. Kalmár Vilmos kaposvári törvényszéki jegyzőt a szekszárdi kir. járásbíróshoz a bíróvá; — a belügyminiszter Németh Árpád nyugalmazott honvéd főhadnagyot, szekszárdi selyemtenyészési tisztviselőt, a székesfővárosi államrendőrséghez hivatal tiszté nevezte ki. — A pénzügyminiszter Lajos Ignác tamási adóhivatali segédet a nagysomkúti adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrré, — Apponyi Géza gróf vbtt. főispán, a vármegyei központi irodában megüresedett irnoki állásra Wendl Gyula díjnokot nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Schopper Mihály szekszárdi posta- és távirtda segédtisztjelölt hivatalból Dunaföldvárra helyeztetett át.

A máv. igazgatósága Tóth János máv. főellenőrt, bátaszéki állomási főnököt, Kaposmezőre helyezte át.

— **Egyházi kinevezések.** Zichy Gyula gróf pécsi püspök a szekszárdi származású Szilvek Lajos dr. kanonokot a pécsi főgimnáziumhoz püspöki biztossá és Rausz Alajos cikói plébánost a bonyhádi esperesi kerület jegyzőjévé nevezte ki.

— **Szövetségi képviselő.** A gróf Zichy János elnöklele és Szentiványi Károly igazgatósága alatt álló »Országos Katholikus Szövetség« a pécsi püspök jóváhagyása mellett Brunner Endre párii kántortanítót kinevezte képviselőjének s átadta megbízó-levelét

— **Eskületétel.** Dr. Kramolin Gyula, a központi járás helyettes járásorvosa, f. hó 21-én tette le a hivatalos esküt Simontsits Elemér alispán előtt, ki az eskületétel után szép szavakat intézett az új h. járásorvoshoz, kiemelve különösen azt a magasabb tudományos kvalitást, amely dr. Kramolint erre a felelősségteljes állásra érdemesíti, egyszersmint ama reményének adott kifejezést, hogy ez a megbízás csak az első lépcső a további előmenetelhez s az új vármegyei orvostól még sok hasznos szolgálót vár az a törvényhatóság, amelynek ő most értékes egyénitulajdonságaival szolgálatába lépett.

— **Rátkay László beszámoló körútja.** Rátkay László, a pinchehelyi kerület képviselője, vasárnap folytatta beszámoló körútját. Dél előtt Pinchehelyen fogadták nagy tetszéssel a beszámoló, délután Tolnanémediben Oravszky László jegyző és Hörömpő Ferenc ref. lelkész tolmácsolták a választók egyhangú bizalmát. Este Simontornyan fejezte be körútját, ahol Bereczk István községi főjegyző a választók nevében mondott köszönetet a község érdekében kifejtett lelkes munkájáért.

— **Új tudor.** Linhardt Alfrédet, a szekszárdi Ferenc közorház orvosát, a mult szombaton avatták orvostudorra a budapesti tudományegyetemen.

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztás.** Nagy küzdelem folyt Pécssett a II-ik kerületben a törvényhatósági bizottsági tagságért. Végre is 194 szavazattal kiváló földinket, dr. Késmárky István jogakadémiai tanárt, lapunk jeles munkatársát választották meg.

— **Helyettesítések.** A mint már jeleztük, főispánunk a dr. Örfly Gyula tb. tiszti ügyész helyettes tiszti ügyésszé, dr. Dragits Imre járásorvost, helyettes főorvossá és dr. Kramolin Gyula törvényszéki és fogházorvost helyettes járásorvossá nevezte ki. Dr. Örfly Gyula h. tisztiügyész és dr. Dragits Imre h. főorvos a hivatalos esküt folyó hó 22-én tették le. Dr. Kramolin Gyula h. járásorvos már előbb fel- esküdtött.

— **A szekszárdi adótárnoki állás betöltése.** Végre betöltik a szekszárdi m. kir. adótárnoki állást, amely Lindner Ármán adótárnok sikkasztása óta, már körülbelül 3 éve van üresedésben. A miniszter ugyanis leirt, hogy Lindner állását megszüntnek tekinti s elrendelte a pályázatot, amelyet a szekszárdi kir. pénzügyigazgatóság már ki is irt, még pedig a leirat értelmében úgy, hogy nem első, de harmad osztályu adótárnoki állásért lehet pályázni. Méltányos lett volna, ha 3 évi szorgalmas, ügybuzgó működés után, mindjárt a mostani helyettes pénztárnok nevezetett volna ki a megürült állásra.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A pécsi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Totth Ödön szekszárdi ügyvédet lajstromából törölte és irodája részére gondnokká Bognár Albert szekszárdi ügyvédet rendelte ki.

— **Pályázat.** A szekszárdi kir. pénzügyigazgatóságnál adótiszti állásra pályázat van hirdetve.

— **Holyreligizálás.** Lapunk múlt heti számában Kölesdről vett levél nyomán minden kommentár nélkül közöltük azt a hirt, hogy a kölesdi kerület bizalmi férfiai a Justh-féle porthoz csatlakoznak. Most pedig ismét minden kommentár nélkül közöljük az alábbi cáfolatot, kijelentve, hogy ezzel az ügyet teljesen befejeztük, mivel nekünk az igazság a fő, — nem hogy ki hova csatlakozik. »Tekintetes Szerkesztőség! Becses lapjuk legközelebbi számában egy a valóságnak meg nem felelő közlemény jelent meg arról, hogy »Kölesd község« bizalmi férfiai a Justh-féle csoporthoz csatlakoztak volna stb. Annak kijelentésére, hogy mindez nem áll: a legilletékesebb én vagyok. Hogy mindaz, ami e »hirben« foglaltatik nem is állhat, következik először abból, hogy egy-két ember egy egész választó kerület polgárai nevében nem is illetékes határozatot hozni, másodsor pedig olyan református lelkész nem képzelhető el, aki az összes keresztyénség legszentebb ünnepét, a karácsonyt közvetlen közel megelőző napokon, a politikai szenvedelmeknek korlátlan utat nyitó alkalmat szolgáltatva ki — akármiféle politikai gyűlést is hívjon össze. Kerem az én reputációm megóvása, de meg a való igazság érdekében is, kegyeskedjék a fentebb inkriminált hirt rektifikálni. Tisztelettel Tantó János református lelkész, a kölesdi vál. ker. függetlenségi pártelnök.

— **Számvevősegi főnöki megbízás.** A m. kir. pénzügyminiszter tegnap érkezett leirata szerint Máthás Kálmán p. ü. számtanácsost megbízta a szekszárdi m. kir. p. ü. igazgatóság mellé rendelt számvevőség végleges vezetésével.

— **Ünnepi lakoma.** A teveli kaszinó szép ünnepségekben reszesítette elnökét, *Prikler* Károly teveli plébánost abból az alkalomból, hogy *Zichy* Gyula gróf megyéspüspök a völgyeségi esperesi kerület esperesévé nevezte ki. Az általános szeretetnek és közbecsülésnek örvendő plébános tiszteletére folyó hó 16-án ünnepi lakomát rendeztek, melyen a tagok teljes számában s a vidékről is többen jelentek meg. Asztal felett az első felköszöntőt *Diczendy* Pál községi vezető jegyző mondotta az ünnepeltre, kire még lelkes felköszöntőt mondottak *Kirez* István kántortanító, *Magyar* Miklós závodi esperes-plébános és *Forrái* István tanító. *Pévald* Vilmos kisdorogi plébános a kaszinó tagjait elvette. Az ünnepelt a töle megszokott ékesszólással köszöntötte meg a szeretet megnyilvánulását.

— **Közügyülés.** A szekszárdi polgári olvasókör folyó hó 26-án és 1910 január 2-án d. u. 2 órakor rendes közgyűléseket tart. December 26-án: 1. Hírlapok megrendelése és elárverése. 2. Egyéb indítványok. 1910 január 2-án: Tisztújítás.

— **Új évi üdvözlések megváltása.** A Szekszárdon létesítendő szegényház-alapja javára új évi üdvözlések megváltása című *Janosits* Károly ur 5 koronát juttatott hozzánk. Az összeget erre a célra, a múlt évben ugyanezen a címen befolyt összeghez a Szekszárdi Takarékpénztárba elhelyeztük.

— **A képviselőházból.** A képviselőház f. hó 20-án tartott ülésén töltötték be az egyes bizottságokban megüresedett tagsági helyeket. Szabó Károlyt, a szekszárdi választókerület képviselőjét, a vizügyi és a közoktatási bizottságra választották be.

— **Orvosok özvegyeinek és árváinak segítése.** Nehai Bukovinszky József magyar orvosok vagy sebészek elszegényedett tagjainak vagy özvegyeinek és árváinak segélyezésére 6000 koronás alapítványt tett, mely alapítvány törzstőkéje jelenleg egy 9400 korona névértékű 4 százalékos magyar koronajáradék-kötvényből áll. Az alapítvány kamatjövendelméből segélyben a magyar szent korona országai területén működő elszegényedett magyarországi születésű orvosok vagy sebészek, vagy ilyenek özvegyei és árvái részesítendők. Akik az alapítvány 1909. évi kamatjövendelméből részesülni óhajtanak, kérvényüket közvetlenül a belügyminisztériumhoz 1910. évi január hó 20-ik nyujtsák be. A segélyezéshez kötött feltételek hiteles bizonylattal igazolandók. A kérvény magyar nyelven irandó, nem magyar nyelvű mellékletek hiteles magyar fordítása csatolandó.

— **Új lelkész.** A gyönki ref. magyar lelkésszé Szilágyi Béla választott meg.

— **Szekszárd választói.** A vármegyei központi választmány f. hó 18-án, Simontsits Elemér alispán elnöke alatt megállapította az országgyűlési képviselőválasztók 1910. évre érvényes névjegyzékét. A névjegyzék szerint Szekszárd r. t. városnak 1644 választója van.

— **Esküvő.** Kovács Jenő, a bonyhádi ev. főgimnázium tanára, folyó hó 14-én vezette oltárhoz menyasszonyát, Papp Katicát, özv. Papp Antalné földbirtokosnő leányát.

— **Tanulmányút.** *Purth* Alajos honvédhadnagy, *Purth* Adolf bátaí főjegyző fia, akinek villamos állomásjelző készülékéről egyik közlebbi számunkban emlékeztünk meg, Franciaországba tanulmányútra megy. Itt említjük meg, hogy most említett tanulmányát a napokban Wienben próbálták ki nagyszerű sikerrel s hogy a találmány a kísérletnél jelen volt nagyszámú szakértők általános elismerését vívta ki.

— **Karácsonyfa-ünnepély.** A szekszárdi r. k. ovodát és menhelyet fenntartó egyesület folyó hó 21-én tartotta meg az ovoda helyiségében a szokásos karácsonyfa-ünnepélyt. A díszes karácsonyfa alatt a kisdedek gyönyörű versikéket szavaltak feltűnő értelmességgel, amiért a jelenvolt nagyszámú közönség élén *Simontsits* Béláné ömeltóságával őszinte elismerését fejezte ki az intézetet vezető kedves testvéreknek. Az ünnepély befejeztével dr. Fent Ferenc apátplébános lelkes beszédet intézett a kisdedekhez. A karácsonyfa gyönyörű díszítése, a játékok nagy mennyisége és hogy annyi szegény gyermeket sikerült ruhával ellátni, *Triebler* Ilma alelnök páratlan buzgalmának és fáradtságot nem ismerő tevékenységének köszönhető.

— **A ref. olvasókör házalapjára.** A Göde Lajos szekszárdi ref. lelkész tiszteletére rendezett banketten résztvettek abban a meglepetésben reszesültek, hogy egy ismeretlennek maradni kívánó gavallér az összes bankettezők ebedjének az arát kifizette. A megjelentek erre Kovács Dávid kezdeményezésére elhatározták, hogy Göde Lajos tiszteletére az ebed arát összeadták s azt a kör házalapjára a kör pénztárnokának lefizették. A nemes szívű adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja a kör elnöksége. A szíves adakozók névsora ez: dr. Herczegh Gyula és Dömötör Sándor 4—4 korona, Kovács Dávid, Ocskó László, Müller Albert, Bajó János, Jakab László, Schneider János, Dömötör Miklós, Szabó Ferenc tanár, Rác József, Kovács Aladár, Fritz L. Gyula, André István, Pap Gyula, dr. Parragh Béla, Vattay Miklós, Györy György, Keplinger Géza, Kecskés Győző, dr. László Sándor, Mányoky Ödön, Fusz Ferenc, Majsai György, Töttös Pál, Majsai István, Mészáros Pál, Kis János kádár, Osváth Pál, Szendrey László, Kovács Ádám Török, Maksai István Szász, Cseri István, Vági Ferenc, Bodnár István, Töttös János és Szondy István, Öhn György, Gutai István 3—3 korona.

— **Utsegély.** A kereskedelmi miniszter a vármegye közgyűlése által Mórág község számára utféntartásért megszavazott 500 kor. segélyt jóváhagyta és az összeget kiutalványozta.

— **Adakozás.** A Tihanyi-féle szobaalapítványra újabban a mai napig 39 korona adomány folyt be.

— **Eljegyzések.** *Freytag* Jenő ádándi állatorvos, folyó hó 25-én tartja eljegyzését Simon-tornyan *Berecz* Gizivel, *Berecz* István községi főjegyző leányával.

— **Szigethi** Lajos szekszárdi kir. törvényszéki jegyző, karácsony ünnepén tartja eljegyzését Budapesten *Végh* Bözsikevel.

— **Halász** Arnold budapesti kereskedő eljegyezte *Rosenspütz* Helént Szekszárdról.

— **Adományok a szekszárdi népkönyvháza.** A népkönyvháza adakoztak: Szeghy Sándor Szekszárd 10 kor., dr. Zavaros Gyula Kölesd 4 korona. Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében hálással nyugtatom. — Bezerédj Pál sk.

— **Esperantó-egyesület.** A dunaföldvári esperantó-egyesület f. hó 19-én tartotta alakuló gyűlését. A központból 2 kiküldött jelent meg, s a nagyszámú hallgatóság nagy figyelemmel hallgatta *Marich* Ágost, a »La Verda Standard« c. esperantó lap szerkesztőjének érdekes fejtegetéseit s lelkes előadását. A gyűlés 1 óra hosszat tartott, s a közönség tapsolta, eljenezte *Marich* és *Varga* esperantistákat derék tevékenységükért, sikeres előadásaiért, utóbbi a gyűlésen való esperantó szavaltatáért. Az egyesület vagy 30 taggal nyomban megalakult, előadó vezetőjük, *Kelemen* Izsó polgári fiúiskolai igazgató, az esperantisták egyik fáradhatatlanul lelkes vezére lesz. A tagok száma előreláthatólag nagyobb arányt ölt.

— **Az O. M. G. E. közgyűlése.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó hó 20-án tartotta meg Budapesten ezidei közgyűlését, melyen vármegyénkbeli *Blascók* Gyula, *Hanzély* János, *Jeszzenszky* Andor, *Kovács* S. Endre vettek részt.

— **Aszfalt Bonyhádon.** A bonyhádi aszfaltmunkálatokat f. hó 10-én felülvizsgálták és azt megfelelőnek találták. A munkálat összesen 67.359 korona 35 fillérbe került.

— **Haugh Béla könyvének sikere.** Megemlékeztünk már arról a szép kiállítás s belső tartalmasságára is kiváló műről, amely *Haugh* Béla szekszárdi állami főgimnáziumi tanár tollából, most karácsony előtt hagyta el a sajtót. A nemes intencióval írott könyv igazi mély hatást tesz mindenfelé, s annak csak kiválóságát dicséri, hogy *Zichy* Gyula pécsi püspök 50 példányban rendelte meg. A fővárosi sajtó is nagy melegséggel ír, a könyvről, többek közt a *Budapesti Hírlap* következőképp ismerteti: »*Haugh* Béla szép es morális tanításokkal telt könyve nem akar egyéb lenni, mint utmutató az élet szövevényes és veszedelmes viszonyai közt. Fiának adja kezébe ezt az utmutatót és nem kell külön hangoztatnunk, hogy a fekete betűk mindegyikét nemes, tiszta és forró szeretet hevíti át, meg át. Ujat, nagyot az ily természetű könyvekben bajos mondani, de nem is ezt keressük mi benne. Amit kerestünk, azt megkaptuk: az érzések tisztaságát, nemességét, emelkedettségét. Egy kiváló szellemi és erkölcsi légkörben élő apának szerető intelmeit fíához. *Haugh* Béla nem is vadászik hatásokra, nem is akar bennünket érdekes új dolgokkal frappirozni, hiszen könyve elején mindjárt a tizparancsolatra hivatkozik, melyben a morál alapvető törvényei, igazsági mind megvannak. Amit mond az emberi szeretetről, a könyörületről, a vallásról, hazáról, az mind egy-egy kiválóan nemes lélekből fakadt tiszta virágnak tűnik föl szemünk előtt. Óhajtuk, hogy könyvét az utnak induló ifjuság köréből minél többen olvassák, hogy a tiszta vetésmagvakat hozzon. Ennél nagyobb, szebb, különb hatást bizonyára nem is kíván magának *Haugh* Béla sem mint író, sem mint apa. A könyv Szekszárdon jelent meg, ára 3 korona.«

— **Adományok.** *Onczay* Géza németkeri esperes-plébános 100, *Mozsgai* Sándor Szekszárd-újvárosi plébános 50, *Magyar* Zsigmond koppanyántói plébános 25 koronát adományozott a Pécssett létesítendő Pius-internátusra. — *Bartal* Béla kir. kamarás, faddi nagybirtokos a faddi ref. iskola szegénysorsu tanulóinak felruházására 30 koronát adományozott.

— **Országos kataszteri felmérési munkálatok.** A m. kir. pénzügyminiszter »Előirányzata az 1910. évben végrehajtandó országos kataszteri munkálatoknak« most érkezett le. E szerint az országos kataszteri felmérés vármegyénkben 1910-ben következőleg fog eszközölni. I. Háromszögtani háromszögölés lesz Tolnavármegyében: a simontornyai járásban és pedig: Belecska, Diósberény, Duza, Felsőháza, Görbő, Gyöng, Hőgyész, Kalaznó, Keszőhidégkut, Kisszekely, Kistormás, Kölesd, Mészla, Murga, Nagyszékely, Pálfa, Sárszentlőrincz, Simon-tornya, Szakadát, Szárazd, Tolnanémedi, Udvari, Uzdborjád és Varsád községekben. — II. Határleírás, a völgyeségi járásban: Bataapáti, Börzsöny, Cziko, Györe, Kismányok, Maza, Mórág, Mőcsény, Nagymányok, Palatinca és Váralja községekben — III. Részletes felmérés, a völgyeségi járásban: Apar, Belacz, Bonyhádivarad, Börzsöny, Hant, Izmény, Kakasd, Kisdorog, Ladomány, Majos, Mucsfa, Nagyvejke, Tabód községekben. — IV. Ezekon kívül Tolnavármegyében is megejtik az újabb felmérési munkálatokban előfordult változásoknak mérnöki nyilvántartás utján való átvezetését. Az I. II. IV. alatti munkálatok tartama alatt a községek tartoznak a mérnököknek ingyen lakást adni, a felméréshez szükséges előkészületeket megtenni, a jelzőtárgyakat beszerezni, vagy egyesekkel beszereztetni.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A szekszárdi első magyar asztaltársaság, melynek a szegény gyermekek felruházása a célja s ezt célját lelkes tisztviselői buzgó és önzetlen működésével elismerésre méltó módon szolgálja is, f. hó 19-én, délután tartotta meg helyiségében karácsonyi ünnepélyét, mely alkalommal a kijelölt gyermekeket jó téli ruhával látták el s meg is vendégeiték.

— **Felolvasó estély.** A szekszárdi rk. leányegylet múlt vasárnap tartott felolvasó estélyen *Kálmán* Ferenc tanító folytatta a kisiparosok helyzetéről multkor megkezdett felolvasását, zajos hatást erve el. *Kreskay* Mihály, *Fajt* István, *Végh* Mariska, *Csehi* Mariska és *Falussy* Sándor párosjelenetükkel arattak sikert.

— **Ingyen tanszer az analfabétáknak.** Ingyen tanszereket kapott a dunaföldári 18 analfabéta.

— **Könyvnyomdászok szakfelolvasása.** A szekszárdi könyvnyomdászok a szakképzés fejlesztése és szakismeretek gyarapítása céljából elhatározták, hogy időközönként a kebelük-ből választott szakoktatók sorozatos felolvasásokat tartanak. Az első ilyen felolvasás vasárnap, e hó 26-án lesz a polgári fiúiskola V-ik osztályában. Előadó Heller Mór, ki a papírgyártásról tart tanulságos előadást. Az előadás nyilvános, miért is vendégek szívesen láttatnak. Kérjük azonban a közönséget, hogy az előadás pontosan jelenjen meg, mely pontban 10 órakor veszi kezdetét, nehogy az előadás zavarva legyen.

— **Halálozások.** Gulner Gyula Pestvármegye főispánja, Budapesten f. hó 18-án elhalt. A boldogulban Gulner Elemér bátaszéki alapítványi uradalmi gazdatiszt nagybátyját gyászolja.

Schiller Ottó, szekszárdi pénzügyi számvizsgáló, Szekszárdon f. hó 18-án meghalt. Temetése, melyen a pénzügyigazgatóság, számvevőség és a kir. adóhivatal testületileg vettek részt, f. hó 20-án ment végbe. Tisztviselőtársai díszes koszorút helyeztek a korán elhunyt kartárs ravatalára. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: »Schiller Ottóné, szül. Fragner Mariska, ugy a maga, mint gyermekei, Vali, Aurél, Alic, Edith nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a hön szeretett férj, illetve apa, Schiller Ottó p. ü. számvizsgáló, folyó hó 18-án, déli 12 órakor, életének 34-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetei folyó hó 20-án délután 3 órakor fognak a rk. vallás szertartása szerint beszenteltetni és az alsóvárosi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig folyó hó 21-én, reggeli 9 órakor fognak a róm. kath. plébániatemplomban az Úrnak bemutatni. Szekszárd, 1909 december 19-én. Áldás béke poraira! Huzóczy Lajosné szül. Schiller Hermin, Schiller Károly, Schiller Róbert testvérei. Fragner Antal és neje apósa, illetve anyósa. Huzóczy Lajos sógora. Veszely Jolán, Blay Aranka sógornői.«

Ósz István, dunaföldvári nyug. takarékpénztári főkönyvelő, életének 78-ik évében, f. hó 19-én elhunyt. Általános részvét mellett f. hó 21-én, délután 3 és fél órakor helyezték örök nyugalomra.

Ujhelyi Henrikné szül. Reich Gizella, Szekszárdon f. hó 18-án, 38 éves korában elhalt. A boldogulnak pattanása támadt az arcán, amely elmérgesedett s az abból támadt vérmérgezés halálát okozta. A férje és négy gyermeke gyászolja.

— **Egy pénzügyi ipari vállalkozása.** A *Tenczlinger* Lajos vezérigazgató vezetése alatt álló Tolnai Polgári Takarékpénztár társul lépett be a Szászky testvérek tulajdonát képező tolnai első gőzmalom vállalatba.

— **Esti korcsolyázás, rodli...** A szekszárdi korcsolya egyesület e hó 22-én tartott közgyűlésén újabb 3 évre megválasztotta tisztviselőit. Elnök: Szévald Oszkár, alelnök: Örfly Gyula dr., pénztárnok: Rácz József, jegyző: Hány Béla, ügyész: Spányi Leo dr., új választmányi tagok: Simontsits Elemér alispán, Haypál Sándor és Scholtz Gusztáv egyleti tagok. Számvizsgáló-bizottság: Bodnár István és Hány Béla egyleti tagok. Igazgatók I évi időtartamra: Haypál Sándor dr., Kenézy Endre és Scholtz Gusztáv. — Közgyűlés a közönség régi ohajtásának engedve, elhatározta, hogy *esti órákban is nyitva tartja a pályát s 5 órától 7-ig 600 gyertyalángú fény mellett kizárólag felnőtteknek*, 20 fillér pótlék fizetése mellett a pályát rendelkezésükre bocsájtja. — *A modern szánkózás (rodli) ügyében is tanulmányozásokat folytat az egyesület* s ha anyagi erejét túl nem terheli e sport, úgy még ez évben a közönség rendelkezésére fog állani — a később megjelölendő pálya. — A jég sport emelésre zene és jégünnepély is tervbe vannak véve.

— **Ovoda-hál.** A szekszárdi r. k. ovodát és menhelyt fentartó egyesület folyó hó 20-án *Simontsits* Béláné elnöke alatt tartott ülésén elhatározta, hogy január hó 22-én a Szekszárd Szálló nagytermében jelmezestélyt rendez. A rendezőség a napokban alakul meg. A nagyszabású mulatság iránt vármegyeszerte élénk érdeklődés mutatkozik már most is, amiből előre látható, hogy az estély a farsang egyik legsikerültebb mulatsága lesz.

Kiállítás vadászó fegyverekből. Bécsben 1910-ben nemzetközi vadászati kiállítás lesz,

amelyen többek között bemutatják a vadászás módjait s a vadászók által használt eszközöket és fegyvereket. A magyar kiállítás sikere érdekében a belügyminiszter leirt az összes törvényhatóságokhoz, hogy ahol talán végérvényesen elkobzott vadászó eszközök, fegyverek, hurkok, csapdák, fogóvasak vannak, küldjék be a mezőgazdasági muzeumba (Budapest városliget) a kiállítás magyar rendező-bizottságának. A költségeket a belügyi tárca viseli. Vármegyénk területéről a dombóvári járás főszolgabírája 49 darab ilyen elkobzott fegyvert küldött be, melyért a bizottság hálás köszönetét fejezte ki az alispánnak.

— **Kerényi Dunaföldváron.** Kerényi jó színtársulata Paksról Dunaföldvárra ment s megkezdte sikeres előadásait. Csaknem 50 bérletet gyűjtött, sokszor lát telt házat, ami Dunaföldváron ritkaság számba megy. Ugy látszik a közönség is lelkesedéssel és áldozattal támogatja Kerényi jeles társulatát, amit ez méltán megérdemel. A derék színtársulatnak sikert kívánunk mi is.

— **Keresztényszocialista népgyűlés Pakson.** A keresztényszocialista párt f. hó 19-én d. u. nagy népgyűlést tartott Pakson. Az esős idő dacára mintegy 2000 hallgató volt jelen. Az érdeklődés azért is volt oly nagy, mert kilátásba helyezték, hogy az országos keresztényszocialista párt elnöke, Szápáry Pál gróf a népgyűlésen résztvesz. Nagy előkészületeket tettek a gróf fogadtatására. A népgyűlés tagjai 50 tagu bandériummal, jelzőtáblákkal és zenével vonultak a pályaudvarhoz, hogy Szápáry gróftól üdvözlőjék. Azonban az utolsó percben érkezett meg a gróf távirata, melyben hivatkozással kedvezőtlen egészségi állapotára, sajnálattal jelentette ki, hogy a népgyűlésen nem jelenhetik meg. A gróf lemondása kissé elkedvetlenítette a párttagokat, de ez nem rontotta a gyűlés sikerén. A vonaton érkezett Csitáry Béla orsz. képviselő, aki a gyűlésen képviselte a központot. Maga a gyűlés rendben folyt le, csupán néhány szocialista kiállított közbe, azonban ezeket csakhamar elcsitították. Csitáry Béla képviselő bejelentette, hogy kilépett a néppártból és belépett a keresztényszocialista pártba. Beszédében a keresztényszocialista országos párt szükségességét hangoztatta. Ezután Szalánczy Andor szerkesztő beszélt a jelenlegi politikai helyzetről és felhívta a gyűlést, csatlakozzék az országos keresztényszocialista pártához. Végül bejelentette, hogy a napokban a párt politikai napilapot fog indítani. Utána Baránszky Gyula beszélt.

— **Lövöldöző pénzügyőr.** Vitkovics Gyula bonyhádi pénzügyőr f. hó 15-én Kakasdon állítólag egy kicsit többet szedett be a jóból, miáltal magára vonta a járó-kelők figyelmét, sőt az iskolás gyermekek csufolni is kezdték olyan kifejezéssel, amelyben előfordul a »zsák« is, meg a »financ« is. Ez aztán végkép kiharozta a sodrából a jókedvű pénzügyőrt, vagy tán meg akarta óvni a hivatalos tekintélyt, denique szolgálati fegyveréből a pajkos gyermekek közé lőtt, de szerencsére senkit sem talált. Az előjáróság erre lefegyverezte a lövöldöző pénzügyőrt, ki azóta már — amint halljuk — ott is hagyta állását.

— **Halálos végű esés.** Özv. Prokos Ferencné szül. Viedeman Anna 72 éves tengelici lakos leesett a padlásról s combcsontrepedést szenvedett. A súlyosan megsérült asszonyt beszállították a szekszárdi kórházba, ahol f. hó 22-én elhalt.

— **Műkedvelői előadás.** A szekszárdi rk. olvasóköriben múlt vasárnap ismételt előadták és pedig szép sikerrel a »Szent Dorothea« című színművet. Az előadás után Wendl Gyula szavalta el a »Karácsony éjszaka« c. melodramát Treer Ilonka zongorakisérére mellett. A melodráma zajos sikert aratott.

— **Lopás.** Széles Ferenc kölesdtengelici vasúti állomási előjáró konyhájából, szabadságon léte idejében egy vörösréz üstöt ismeretlen tettesek elloptak. A csendőrség nyomozza a tetteseket. — Ruzsik Mária 17 éves vadházaságban élő ózsáki lakos behatolt Dornya István ottani lakos szobájába s onnét 20 koronát elloptott. A csendőrség a tolvaj leányt a szekszárdi kir. járásbírósnál feljelentette.

— **Megölte a pálinka.** Link Mihály tolnai ácssegéd vasárnap éjszaka versenyt ivott társaival egyik korcsomban. Csakhogy míg társai bort ittak, ő pálinkával poharazott. Egyszerre lefordult székeréről, az elfogyasztott nagymennyiségű pálinka megölte. A 26 éves fiatal ember özvegyet és 3 gyermeket hagyott hátra.

— **Halál al végződött birkózás.** Lőrincz Ferenc bátaszéki 40 éves vasúti munkás ebéd után tréfából birkózni kezdett Scherz Aladár nevű pajtásával, ki alaposan földhöz teremtette s e mellett oly szerencsétlenül esett reá, hogy Lőrincznek belei kirepedtek. Azonnal beszállították a szekszárdi Ferencz-kórházba, megmenteni azonban nem lehetett, mert f. hó 20-án d. u. 3 órakor behalt sérüléseibe. Markovich Jenő vizsgálóbíró Boda Géza kir. törvényszéki jegyzővel kihallgatta ugyan a sérültet, a további eljárást azonban valószínűleg megszüntetik, mivel Lőrincz volt a kezdeményezője a tréfából indult, de mégis halállal végződött birkózásnak.

— **Balesetek.** Bitter József 67 éves nap-számos faddi lakos, ittas állapotban elesett s ballábát eltörte. Beszállították a kórházba. — F. hó 23-án *Csötönyi* István 23 éves nőtlen szekszárdi lakos, favágás közben mutató ujját levágta.

— **Sok gondot okoz a háziasszonyok a karácsonyi ajándék helyes megválasztása, a kicsinyeknek egy szép bábu és hintaló stb, de a nagyok, különösen a felnőtt leánykák, nem érik be holmi könnyen pusztuló tárgyval. Hogy ezen gondtól a jó mamákat megmentjük, meg-sugjuk, hogy nincs jobb és maradandóbb karácsonyi ajándék, mint egy igazán jó eredeti Singer varrógép. De mielőtt azt bevásárolnánk, kérdezzünk meg egy jobb varrónót, hogy melyik a legjobb és azt fogja felelni, hogy az eredeti Singer varrógépnek nincs párja a világon és hogy arról mindenki meggyőződést szerezhet, ha nem restel elfáradni a Singer cég szekszárdi fióküzletébe, Széchenyi-utca 638, báró Augusz-féle ház, hol a gépek üzemen mindenkinek vételkötelezettség nélkül lesznek bemutatva, de különösen a Singer cég legújabb találmánya, az ugynevezett Singer 66-os, mely szabadsalom által van védve, egyszerűség és jószág tekintében felülmúlja a világ összes eddig készített varrógépeit, hogy ez csupa valóság, kérjük a nagyközönséget, hogy tekintse meg karácsonyi kiállításunkat es mindezt beigazolv fogja tapasztalni. Tisztelettel a Singer Co. varrógép r.-t. helyett: Roth Sándor üzletvezető.**

— **Menetrendmódosítás a sárbogárd—bátaszéki és bátaszék—dombóvári vonalakon.** 1910. évi január hó 1-től kezdve a sárbogárd—bátaszéki és bátaszék—dombóvári vonalakon a következő menetrendmódosítások fognak életbeléptetni: A Sárbovárdról jelenleg reggel 5 óra 56 perckor indul és a Bátaszékre délelőtt 10 óra 3 perckor érkező személyvonat Bátaszékre korábban, azaz már délelőtt 9 óra 5 perckor fog érkezni és ott csatlakozni fog a Baja—Szabadka felé közlekedő személyvonathoz. A Sárbovárdról jelenleg este 6 óra 7 perckor induló és Bátaszékre 10 óra 22 perckor érkező személyvonat Sárbovárdról korábban, azaz már este 9 óra 15 perckor fog érkezni. Ellenirányban: A Bátaszékről jelenleg 7 óra 19 perckor induló és Sárbovárdra délelőtt 11 óra 6 perckor érkező személyvonat Bátaszékről a jelenleginél szintén korábban, azaz reggel 7 óra 1 perckor fog indulni és Sárbovárdra is korábban, azaz délelőtt 10 óra 6 perckor fog érkezni, hol csatlakozni fog az onnét délelőtt 11 óra 17 perckor induló fume—budapesti gyorsvonathoz is. Bátaszékről jelenleg este 6 óra 20 perckor induló és Sárbovárdra éjjel 10 óra 35 perckor érkező személyvonat Bátaszékről későbbben, azaz esti 6 óra 45 perckor fog indulni és Sárbovárdra a jelenleginél korábban, azaz éjjel 10 óra 30 perckor fog érkezni. A bátaszék—dombóvári vonalon közlekedő, Dombóvárról reggel 7 óra 11 perckor érkező személyvonat Dombóvárról a jelenleginél korábban, azaz éjjel 3 óra 55 perckor fog indulni és Bátaszékre is korábban, azaz reggel 6 óra 51 perckor fog érkezni, hol csatlakozni fog az onnét reggel 7 óra 1 perckor induló Szekszárd—Sárbovárd felé közlekedő személyvonathoz.

— **Analfabéták.** A dunántúli közművelődési egyesület Takács Ferenc simontornyai rk. kántortanító címére 20 analfabéta számára ingyen tanszereket küldött. Rajta lesz, hogy a tanítóknak 3 koronánál némileg nagyobb összeget folyósítson az országos közművelődési tanács. Analfabéta tanfolyam van tehát vármegyénkben; Dobróntén 17 tanulóval hol Cinger Antal tanító oktatja őket, Mászlyonban 6, Mészáros László vezetésével, Kétyen 25, hol ifju Kring Gyula, Medinán 7, hol Kállay Lajos, Dunaföldvárott 18, hol Jehn Győző és Simontornyán 20, hol id. Takács Ferenc rk. kántortanító oktatja őket. Ozorán Réber Ferencné okl. tanítónő 21 analfabétát oktat. Bécsy István ózsáki tanító 6-ot tanít.

Szolid, praktikus, nagyon kedves karácsonyi és újévi ajándékok! Nagy választék!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Fésű kazetták (készletek), zsebbeliecesserek, manikűr kazetták s több eféle, a megajándékozott részen praktikus és nagy örömet hozó

Francia, angol, német és belföldi legelőkelőbb gyártmányu PARFÜMÖK (illatszerrek), kazetták és egyes üvegek szép, tetszetős dobozban és anélkül

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Nagy választék!

„Garay Drogéria“ Szekszárdon

A paradicsom fája és a karácsonyfa.

— Irta: Kardos Ferenc. —

A karácsonyfa ma már az egész világon el van terjedve. Ott, ahol túlevelűfa nem áll a család rendelkezésére, mint a forró égöv lakójánál, más fát vesznek igénybe.

A karácsonyfa felállítását sokáig pogány szokásból származottnak tekintették. Vannak könyvek, melyekben említés tétetik arról, hogy a keresztények már a tizedik században használták a karácsonyfát. Bár a karácsonyfa felállításának szokása inkább katolikus országokban terjedt el, mégis Luther házában is rendesen fel volt állítva a karácsonyfa. Schwerdgebürth német festőtől maradt egy kép »Weihnachten in Luther's Hause«, mely Luther szobáját és az asztalon álló karácsonyfát ábrázolja az ajándékokkal együtt, Luther és családjától körülveve.

A december 24-ike mindég Ádám és Éva napján volt. A paradicsomban különösen két fa volt nevezetes; az egyik a jó és a gonosz tudásnak a fája, a másik az élet fája volt. Miután első szülein Isten parancsolatának ellenére a tiltott fának gyümölcséből ettek, a paradicsomból kitiltattak, hogy ne egyenek az élet fájából.

Egy legenda szerint, Ádám halálos betegségbe esvén, elküldé Szeth nevű fiát a paradicsomba, hogy hozzon olajat az irgalmasság fájából testi szenvedésének a gyógyítására, de Mihály arkangyal kijelentette, hogy az most nem kapható, hanem 5500 esztendő múlva az Isten fia leszáll a földre és akkor Ő maga fogja Ádámot az irgalmasság fájához vezetni.

A paradicsomi fák és gyümölcsök nincsenek megnevezve, a különféle országok saját gyümölcsfáikat szimbolizálják, Burgundban a karácsonyfát venyigékkel díszítik, Görögországban a fügefát, Olaszországban a narancsfát tartják a tiltott fának. Németország, Ausztria és Magyarország hagyományai szerint az almafa volt a tiltott fa, azért a karácsonyi játékoknál is az alma szerepel. Magyarország egyes vidékein karácsonykor feldíszítenek egy gyalogfenyőt hosszú színes szallagokkal, telerakják almával, mellette pedig egy fából készült, aranyozott csillagot visznek és úgy járják körül a falut.

Jézus születésekor az állatok hódoltak az Urnak; a növények is részt akartak venni, azért történt oly sok csoda, hogy fák rögtönözve hoztak gyümölcsöt. Így 1522-ben Würzburgban történt, hogy két almafa karácsony éjjelén elkezdett virágozni és kakasszóláskor már diónagyságu almák voltak rajtuk. A XVI. században egy németországi evangélikus lelkész karácsonyi prédikációjában szintén tesz említést ily csodákról. A különféle vesszők kivirágzásáról szóló legendákkal természetesen a babonás mesék is szaporodtak.

Hogy ki, vagy kik állították az első karácsonyfát, bizonytalan. Egy monda szerint 1632-ben egy Lipcse melletti háboruban egy svéd tiszt megsbeszélvén, a lützeniek emberségesen ápták, amiért is felgyógyulása után halálból

hazája szokása szerint egy nagy karácsonyfát állítottatott fel nekik.

Azonban egyesek eleinte el is ítélték a karácsonyfa felállításának szokását, mint vallásellenest. Dannhauer Konrad strassburgi lelkész és tanár a karácsonyfáról így ír: »Nem tudja honnet származik e szokás, ez egy gyermekjáték, pogányság, amit a kis Jézuskával véghez visznek.« Goethe említést tesz, hogy Weimarban nagyon elterjedt szokás volt a karácsonyfa, úgy hogy az egész fenyőerdőt kipusztították, amiért egy szigorú rendeletet adtak ki. Azonban e rendelet nem sokat használt, kitűnik ez Károly Ágost herceg főerdészének jelentéséből, melyben kéri a herceget hogy e »barbár« szokásnak vessen véget.

Magyarországban Ausztriával egyidőben terjedt el a karácsonyfa s ma már mindenütt, valláskülömbőség nélkül kedves tárgy. Egy bizonyos, hogy nincs oly ünnep, mely úgy összeforrott volna a házi- és népelettel, mint a karácsony, midőn a család összetartozandóságának melege a dermesztő hidegen is keresztül hat a szerető szívekhez.

Karácsony estjén.

*Létezik az Isten csillagos kertjéből,
Meggzánja a szegény, kűzdő embereket.
Elküldi szent Fiát s vele égi szárnyon
Jon el: Áldás, Béke, Kegyelem s Szeretet.*

*Angyal ma a gyermek s gyermek a fiatal;
Az agg elégedett és bizó a beteg.
Szegény: remélni mer; gonosz: magába száll;
Igy várja a világ a szent ünnepeket.*

*Megdobban minden szív, a haldokló is,
Ha felzeng az ének künn az udvar végén;
Gyermekek dalolják, — betlehemi ének:
„Krisztus urunknak áldott születésén“.*

*S amig zeng a himnusz, angyalok jönnek el...
Szívünkbe leszáll az isteni — félelem.
Körüljön bennünket a szent est varássa;
Légy üdvöz őh Áldás, Béke és Kegyelem!...*

NÉMETH PÁL.

Gloria . . . , pax . . .

Irta: Brunner Endre.

Ezerkilencszáz éve már, hogy elhangzott a betlehemi mezőség fölött az angyalok ajkáról az ének; Dicsőség Istennek, békeség az embernek. És eljött-e vajjon azóta a béke? Beköltözött-e a szívekbe? Átjárta-e a társadalmat? Meghatotta-e az eszme a nemzetek sorsát intéző hatalmasokat?

A XIX. század nemcsak a XX. emberének légben röpülését alapozta meg a példátlan technikai fejlődéssel, hanem újat adott abban is, mi a léleknek szól. Új morált adott s ezzel önmaga cáfolta meg azon eszmeáramlatokat, mely a lelket tagadja.

Az új morál azonban gyenge ur, erőt vesz rajta a test és vér »s ez az ur nagy büvész és szofista; az ésszerűt esztelenségnek, az igazságot hazugságnak, a jót rossznak mondja; retorikája a szenvedély lelkesülése s az kiforgat mindent.« (Prohászka.)

Elég a tanácsadója tehát a XX. század emberének. De ha békét akar élvezni szívében, hallja meg és fogadja meg az angyali ének szavát: **Dicsőség Istennek.**

Ha a béke általánosan átvehetné uralmát a szívek fölött, a **társadalom** is érezné ennek jótékony hatását. Mert bármit valljanak is a különböző bölcséleti iskolák, a társadalom mégis csak egyénekből alakul s magán viseli az egyéneket jellemző bélyeget. Nem lehet elképzelni békét akkor, mikor a szíveken általános békétlenség uralkodik.

Jelenleg azonban az élesen elkülönített társadalmi osztályok semmi hajlandóságot sem mutatnak az egybeolvadásra. Pedig a társadalmi béke és a jobb jövő feltétele, hogy megszűnjék az osztályok közötti elkülönözöttség, megszűnjék az osztályharc, mely a szociáldemokrácia egyik alapdogmája. A szociáldemokrácia is állítólag az egyenlőséget célozza a nagyhangon hirdetett osztályharcral, de köszönjük az olyan vendéglátást, hol előbb kidobják az ételt az ablakon és aztán ültetnek asztalhoz. Előbb általános fölforgatást akarnak s aztán a kultura romjain új társadalmat alakítani.

Ismeretesek a szociáldemokrácia antimilitárisztikus elvei, de azért másrészt hirdetik az osztályharc szükségességét.

Mi is hirdetjük, hogy mai történelemtanításunk elhibázott, mert az uralkodók viselt

dolgaival és rémes háborúkkal van tele. Már pedig a történelem nagyobb tanulsággal is szolgálhat. Mert a történelmi évszázadok és évezredek folyamán megtett emberi haladás mégis csak inkább a **békés munka** eredménye, mint a háborúé. Ennek a békés munkának az értékét demonstrálni méltóbb feladata volna a történelemnek. Nevelné a béke eszméjéért hevülő társadalmat, mely a nemzetközi, közjogi **világ-békét** inkább változtatná meg, mint a mai háborus és militarisztikus eszmékkel telt társadalom.

Vajjon hogyan hozhatók összhangba az angyali ének e szavai: Békeség az embernek a mai kor háborúival, melyekben a gögös, másokat megvető ember halomra gyilkol ártatlan embereket az istenített ész által kitalált fegyverekkel. A mai korban, mikor nem barbárokat és vandálokat, nem fanatikus mohamedánokat, hanem művelt embereket öldökölnek. Vajjon milyen elbírálásban kell részesítenünk azon eljárást, hogy sértett hiúság, talpalatnyi föld fölött való uralkodás joga miatt százazreket a munkás, nemzetfönnartó, az emberiség fejlődését előmozdító férfiakból küldenek hasonló drága étellel bíró »ellenség« gépfegyverei és ágyucsövei elé. És szenvednek és pusztulnak és vesznek az emberek, tán, hogy elveszítsék a csatát és kevesebbel bírjanak, mint annak előtte. Vajjon helyes ítélet alapján szabad-e az óvott emberéletet óriási mennyiségben pusztulásra vetni? Szabad-e sokszor kicsinyes, sem az emberiség, sem a nemzet életében számba nem vehető csekély okok miatt az egész nemzetet veszélynek kitenni? Ma, a villamos gyorsasággal való haladás korában, az emberi felvilágosodottság sokszor önmagunk által is csodált korszakában. Nem a legnagyobb felfordultság-e a tele torokkal magasztalt emberi haladást, tudományt, jólétet fegyverekkel, ágyúkkal visszavisszariasztani a gyors ütemtől.

Az egész földön, az egész világűrben az élet uralkodik; ugyszólván tehetetlen a halál az élet hullámözönével szemben s a teremtés koronája oltalmába veszi a mindenünnen kiüldözött halált, segítvén őt saját embertársainak gyilkolásában.

A természet más példával szolgál az állatvilágban. Mindnyájan tudunk kipusztult őskori állatfajokról, melyeknek csontváza a természet-tudományi muzeumokban láthatók. Ezek csodálatosan erős és hatalmas páncéllal voltak ellátva. És ezek az állatfajok ma már nem élnek, kipusztultak. Nem a mi korunkba valók. Határozottan megállapítható, hogy az egyes állatfajok lassan-lassan teljesen levetik fegyverzetüket, a hatalmas páncélokat, öveket, vérteteket. Az állatvilág az egész vonalon példával szolgál az emberiségnek az általános lefegyverzésre.

A sok között a világbéke problémáját is ránk hagyta a XIX. század. A repülésnél sokkal nagyobb szerű és sokkal fontosabb műve lesz az emberiségnek a biztosított, tartós világbéke. Mert a repülés csak megkönnyíti az emberiség életét és közben életáldozatot szed, de a világbéke ugyszólván életforrás. Mert mérhetetlen az embereknek száma, kik háború következtében vesztek el. Azért nem kellene félni a tulszaporodástól és nem kellene igazat adni Malthusnak, mert azzal a rengeteg pénzzel, melybe ezek a háborúk kerültek sok emberéletet lehetett volna megmenteni vagy megkönnyebbiteni.

Hátha a katonaság és hadifelszerelésre fordított összegeket jótékony célokra lehetne fordítani!

És az a parlagon heverő munkaerő, melyet a katonaság képvisel!

Mondhatatlan nagyszerű kilátása nyílik itt a XX. század emberének. Pedig a világbéke országának el kell jönnie. Hinnünk, óhajtunkunk kell azt erősen és annak megvalósításán minden lehető eszközzel dolgozni.

A fegyverkezés aránytalan módon való növekedése maga is végre a lefegyverzéshez vezetne. Ha másként nem, egy nagy világháború révén, melynek befejezésével nem állanak a hatalmi köröknek rendelkezésére a szükséges pénzforrások. De talán okulna is az emberiség.

A **békemozgalom** feladata az ugyis bekövetkező világbékének ésszerű és gyorsabb szervezése katasztrófa elkerülésével. Ami bekövetkeznék véletlenül, tán igen későn és szerencsétlen körülmények között, azt hivatott biztosan, gyorsan és okosan, veszélytelenül megteremteni.

Orók békéről nem álmodozunk. Azt csak akkor remélhetünk, mikor a szférákban énekeljük az angyalokkal: **Dicsőség Istennek . . .**

A rókales.

— Bővödesti história. —

Jó egypár éve, mikor még nem zavarodott össze a természet rendje és karácsonykor esett a hó, nem husvétkor, egyszer hófúvás következtében a leglassabb vicinális vasutunk „Füberek—Viszontag-pusztá” nevű állomásán kellett töltenem a szent esét. Egy darabig a szép holdvilágnál a közeli fekete fenyőerdőben sétáltam, aztán beszorultam a III. osztályú városbába, mert ott jó meleg volt. A tüzes kályha mellett egy szabadságos tüze szundikált, vele szemben egy vén vörösszakállas erdész pipázott. E mellé telepedtem én is és ő csakhamar melémni kezdett:

„Hej, ma ép 25 esztendeje különb bővödestém volt! Segéd voltam akkor a kalandosligeti kerületben. A gazdám kutya-kemény ember volt és éjjel-nappal üzött-hajtott. Ha hó volt, akkor szüntelen a duvadakat üldöztük. A gróf az ősszel sokalta a rókákat s e miatt az erdőmester megszidta a gazdámot, aminek aztán én ittam meg a levét. Otthagytam volna régen az öreget, ha nem lett volna a Magda lánya, de az odafűzött a házhoz. Adventban nagyon sok hó esett s a rókák oly szemtelenek lettek, hogy már nemcsak az őzeket támadták meg, hanem rákaptak a gazdám „orpingtonos” baromfiára is. Az öreg ettől olyan dühbejött, hogy nekem megígérte, újévkor elkerget, ha nem lövöm agyon az udvarba bejáró rókát.

Adám és Éva napján segitettem a disznóölésnél s a gazdám ott fogott vacsorán. Aztán meggyújtottuk a kis karácsonyfát, amit a Magda csinált, éjjel felé pedig eljött a lányért a néneje — mert anyja nem volt — s elvitte a faluba éjféli misére. Mivel szép holdvilág volt, magam puskával kiültem a tornácra, ahonnan végig látott az ember a havas udvaron s lestem a rókát. . . A faluban másodikat harangoztak éjféli misére, majd beharangoztak, az északi szél szépen odahozta a hangot, de a rókát csak nem hozta az ördög. Kegyetlenül fáztam, a róka csak nem jött. Tekintetes ur, a ruhája után vadászembernek látszik, tudhatja, hogy a róka nem szokott megjönni, ha várják. Nohát az enyém se jött, bár a Magda is megjött már az éjféli miséről. De én csak ültem az ablakja mellett, fáztam és sóhajtoztam, de bemenni nem mertem a szobámba, ki kellett használni a holdtöltét.

Egyszer csak kinyílik a Magda ablaka s kiszól a kislány, hogy „Jöjjen be János, az Isten szerelméért, hiszen megfagy karácsony éjjelén!” — „Nem szabad Magda, mert elszalasztom a rókát!” — „Hiszen innen is lesheti az ablakon keresztül míg egy kicsit fölmelegszik.”

— *Persze bementem!* . . .

— Hanem bajt csinált a Magda daxlija. Az kiszökött, amikor én bementem s mikor alaposan megfázott, elkezdett tutulni. Ettől felébredt az öreg s kijött, hogy beeressze a kutyát. Magdánál világosságot látott, benyitott s ott látta a lányát, amint a divánon ülve ráhajította a fejét a hanyag segédje vállára . . .

— Nem várt az öreg újévig. Másnap pakolnom kellett. De Szilveszterre kinevezett a gróf „Embervágó”-ra jágernak s farsang utoljára a Magda is odaköltözött.

„Hát bizony az különb karácsony éjjele volt, mint ez a mai, pedig már éppen 25 esztendeje! Így végezte az öreg, aztán rágyújtott a kialudt pipájára. Én elhittem neki s úgy láttam a tüze nek is tetszett a dolog, mert ugyancsak pödörgette a kis bajuszát.

A vasuti bakter bejött, megpiszkálta a kályhát és azt mondta „már meg esik a hó.” Az óra tizenkettőt ütött.

Rengh O.

SZINHÁZ ÉS MŰVESZET.

Színház. Szombaton Az elvált asszony asszony került színre Kállay Kornélia fellépésével. Rajta kívül Lorándi Tivadar, Fehér Vilmos, Kispálffy János s mint hálókocsi társaság igazgató Kertész Lajos tűntek ki leginkább. A darab azonban nagyon borsos volt az itteni közönségnek.

Vasárnap délután A jókedvű parasztot, este a Nánit adták. Kállay Kornélia, Kispálffy Vass Jenő tűntek ki. Hasznos tag Varga Ilonka is.

Hétfőn ifjusági előadásul Az erdészleány operett, este pedig Az árendás zsidó került színre. Kertész Lajos mint árendás és Szalóky

Szidi nagyon ügyes volt, Kállay Kornélia, Bakó Lajos és Kispálffy János sok tapsot aratott. **Kedden**, dec. 21-én előadásra került a Sasok című vígjáték. Ezen siker Kertész Lajos (műépítész). Kendy Andor (rajzoló) és Erdei Flóra (műépítész neje) főszereplőké volt.

Szerdán, dec. 22-én Tatarjárás operett adatott elő. Kállay Kornélia és Fehér Vilmos volt az előadás fő erőssége.

Csütörtökön Erdély Géza tillinkó-művész fellépésével „Tyukodi Lőrinc” került színre.

Pénteken nincs előadás.

Szombaton délután fél 4 órakor, fél hely-árákkal a „Parasztkisasszony”-t, este a „Kurucz furfang”-ot adják.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Uj elnök. A tamási-i községi iskolaszék elnökévé 1909. dec. 15-én Németh Géza községi főjegyzőt választotta meg.

Helyi előléptetés. Az 1910. évi államköltségvetésben 162 állami el. iskolai tanító, illetve tanítónő fog 200 koronás helyi előléptetésben részesülni.

Adomány. A tolnai izr. isk. 5 szegénygyermekét fog teljesen felruházni sajátjából.

Ajándék. A simontornyai községi iskolaszék az ottani ovodások karácsonfájára 90 koronát adományozott.

Tankötelesek pontos iskolabjárása tárgyában 1909. nov. 20-án 92.964. sz. alatt igen erélyes rendeletet küldött le a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a vármegyék közigazgatási bizottságaihoz. Felhívta a bizottságokat, miszerint utasítsák az iskolaszékeket és gondnokságokat, hogy a tankötelesek beiskolázását, valamint az iskolabjárást hatáskörükben minden rendelkezésükre álló módon biztosítani igyekezzenek, mert rengeteg sok az igazolatlanul mulasztók száma. A községi előjárás-gyakorlatot szigorúan utasítsák, hogy mulasztók szülőit minden személyi tekintetek nélkül, büntesék meg, hogy így a mulasztás kevesbedjék és az iskolázás rendes legyen.

A Thanyi féle jubileumot rendező-bizottság 29-én d. e. 10 órakor Szekszárdon a polgári fiúiskola tanácstermében értekezletet tart.

Személyi pótlék. A 113.577/1909. számú vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet szerint, olyan községi és felekezeti tanító, ki az igazgatói teendőikért díjat kap, személyi pótlékra fel nem terjeszhető.

Igusági egyesület van vármegyénkben: Bonyhadvarasdon, Dombóvárott, Faddon, Felsőnyéken, Gerjenben, Mislán, Mucsiban, Németkénen Ózsákpusztán és Gindlicsaládon.

Gazdaszövetség van vármegyénkben: Bölcskén, Diósberényben, Felsőregegyen, Gyöngyösön, Kányán, Nagyszokolyban, Pincehelyen és Szakadátton.

Népkönyvtár van vármegyénkben: Nagyszokolyban, Németkénen, Ócsényben, Sióagárdon, Szakcsón, Szálkán, Szakadátton, Tevelen és Váralján.

Kérelem. Az iskolaszéki elnök urakat felkérem, hogy az összes tanítók nyugtáit egyszerre egy borítékban küldjék be hozzám látta-mozás végett, hogy a munkától es expedialástól a postát megkíméljük. Tanfelügyelő.

KÖZGAZDASÁG.

Amivel nem törődünk.

Irta: Szél Gáspár.

Minden szőlősgazdának — üzze az akár kisebb, akár nagyobb arányban a bortermelést — nem lehet más célja termésével, mint az, hogy azt lehetőleg minél kedvezőbb feltételek mellett értékesítse. Az értékesítés útja — épp úgy, mint az ipari cikkeknel, a bornál is — a kereskedelem, mely a termelő s a fogyasztó közönség között a közvetítő szerepkörét van hivatva betölteni. Azzal a lényeges különbséggel azonban, hogy míg az iparos szavatossága gyártmányának a forgalomba jutás mozzanatával alig terjed tovább s a kereskedelem felelősséget nem visel, addig a bortermelőnek termését illetőleg nemcsak a tőkéből a kereskedelemig, hanem innen a bornak a fogyasztóhoz való eljutásáig, tehát a kereskedelem

alatt, sőt azon túl is vannak kötelességei, még pedig — miután a borkereskedelemben mindig az ország egész szőlészete közelebből, ugyyszólván közvetlenül van érdekelve — igen nagy horderejű kötelességei.

Ezekről a kötelességekről most, hogy boraink a kereskedelem számára már-már megérték, s a külföld előtt ismét lényegesen vesztették hitelüket, nem lesz érdektelen kissé bővebb ismertetést nyújtani, tájékoztatástul egyszersmind megszivlelendő figyelmeztetésül különösen azon szőlősgazdák részére, akiknek e kötelességekre nézve téves, vagy homályos fogalmaik vannak, illetve egyáltalán nincsenek.

A szőlőtulajdonos messzeható kötelességeit megvilágítandó, kétségtelen tényként szövegem le, hogy valamely ország bortermésének a kereskedelemben való szereplési arányát elsősorban az illető bor minősége határozza meg. Más szóval: minél kevesebb, értékesebb valamely ország bortermése, természetesen annál nagyobb lesz a forgalma, élénkebb a borkereskedése.

A bor minősége — mint tudni fogjuk — a szőlő faja és érettségétől, valamint az éghajlattól s a talaj minőségétől függ. Értékét és becsét — mint tán szintén tudni fogjuk — a zamatarad anyagok mennyisége, a laasanként fejlődő kellemes zamatos illat, a sav és alkohol tartalom, illetőleg a tarthatóság, tisztaság, jó íz, szép szín és fény kölcsönzi a bornak. Minősége, értéke és becsé együttléve — ezt már kevesebben fogják tudni — a szőlő mivélésénél s a szüretelésen kívül, a bor iskolázatásától, kezelésétől függ. Gondos kezelés a közönségesebb minőségű boron is sokat segíthet, míg gondatlan kezelés a legjobb bort is semmivé teheti. E tekintetben bizonyára lesznek tapasztalataink, amelyeken okulhattunk mi is eleget — ha ugyan okultunk.

Legfőbb kötelessége ennélfogva a termelőnek — a szakszerű szőlőmivélés és szüretelésről ezuttal nem szólva — a bort — kivált, ha kevésbé becses, illetőleg gyengébb minőségű az — a lehető leggondosabb kezelésben részesíteni. Megkivánja azt a saját érdeke, mert az iskolázott bor versenyképesebb és előnyösebben értékesíthető a szabályellenesen kezeltél; de megkivánja azt — általános nemzetgazdasági szempontból — az ország egész borászatiának érdeke is, annyival is inkább, mert a tisztátalanul, vagy rosszul kezelt bor — ha netán idegen piacra kerülne — az ország termésének hírnevét feltétlenül csorbát ejt, bemocskolja, sőt tönkre is teheti azt.

Áttérve ezek után a mi speciális viszonyainkra, konstátálom mindenekelőtt, hogy azok a talaj és éghajlat, valamint a mind nagyobb és tágabb tért hódító — *de még mindig nem eléggé általánosított* — szakszerű kezelés kölcsönös behatása alatt, mint pusztá élvezeti cikk, de ugysis mint hatásos gyógyszerkülönlegesség, egyaránt becsesek, értékesek. Hitelükből azonban — mint már említém is — újabban megint sokat vesztettek, aminek oka éppen a hiányos kezelésben keresendő.

A magyar bor hírnevét esett csorbát ki kell közösrülni. Kötelességünk az. És kötelességünk továbbá, ha ezt a munkánkat már teljes siker koronázza, állandóan éber szemmel őrködni afelett, hogy újabb csorba ne essék rajta.

Mi módon teljesítendők e kötelességek? Akként, hogy nagy gond fordítandó arra, miszerint *kizárólag csak minél tisztábban és lelkiismeretesebben kezelt borok hagyják el az ország határait.* Nehéz, de megoldható feladat, amelyhez azonban valamennyi szőlősgazda közreműködése szükséges.

E célból fel kell világosítani a kisgazdákat elsősorban is arról, hogy csakis a becses s a kevésbé becses, de kezelés által megjavított minőségű bor tarthat számot arra, hogy állandóan tárgyát képezze a kereskedelemnek. Az a bor ellenben, amely kevésbé gondosan kezeltetik, vagy szakszerű kezelésben egyáltalán nem részesül és ennélfogva jóság és tarthatóság tekintetében teljesen számításán kívül esik, az ország határain belül vándorolhat ugyan kézzől-kézre, mert így vajmi kevés vizet zavar; de a külföldi kereskedelemből egyenesen ki kell zárni az ilyet azon oknál fogva, mivel egész szőlőgazdaságunk hátrányára szolgál az, ha rossz áruval látjuk e a külföldi piacokat. Megérti ezt mindenki.

Ezt a lépést azért tartom elkerülhetetlenül szükségesnek, mert a borkereskedőt arra szorítani nem lehet, s arra serkenteni nem szabad, hogy a külföldre szállítandó bor vásárlásánál kizárólag azokat a vidékeket keresse fel, ahol csupa nemes bor terem, azokat a vidékeket pedig, ahol csak

silányabb minőségűt szerezhette be, kerülje. — Méltánytalanság lenne ez azon gazdák iránt, akik természeti okok folytán nem szüretelhetnek abszolút nemes termést, de boraikat — úgy, ahogy — iskoláztatják és azokat értékesíteni természetesen szintén óhajtják; az értékesítés útját pedig — amúgy is nagy bajjal kinnal jár az — megnehezíteni, vagy egészen elvágni nem szabad.

Nyomon kövesse ezt az első intézkedést a tulajdonképpeni munka: a szakszerű borkezelés ismertetése és általánosítása.

Vannak — sajnos, nagyon is vannak s épp az a baj itt — borvidékek, ahol a bor minősége egyébként nem kifogásolható, de a kezelés módjával egyáltalán nincsenek tisztában, valóságosan analfabéták a gazdák. — Az lenne már most a teendő, hogy a tájékozatlanok mindenütt, kiváltképpen azonban ezeken a vidékeken, a borkezelésről alapos oktatást nyerjenek, s hogy az erre vonatkozó tudomány — mert tudomány az! — fokozatos fejlődésével járjon a gyakorlatban bevált újabb és újabb vívmányok megbízható szakkezegek útján esetről-esetre valamennyi borvidéken, különösen a kisgazdák körében ismertetve terjesztessenek, úgy, hogy azok rendeltetésüket betöltendő, rövidesen valósággal át is menjenek a köztudatba, ne pedig csak egyesek kiváltságait képezzék.

Önként merül fel a kérdés: az állam vagy a szőlőbirtokos-osztály végezze-e ezt a munkát és hogyan teljesítendő az, hogy ne kétes, hanem biztos eredmény legyen elérhető?

Van kísérleti állomásunk, ahol a borkezelést tudományos alapon tanulmányozzák s az e célra szükséges kísérleteket végzik; van mintapincénk és budafoki pincemesteri tanfolyamunk, amely utóbbi helyen a téli hónapokban külön a gazdák részére tartanak előadásokat az elméleti, okszerű és gyakorlati borkezelésről; vannak szőlészeti és borászati kerületi felügyelőségeink, amelyeknek az a hivatásuk, hogy a szőlészeti és borászati érdekek előmozdítása érdekében tett intézkedéseket végrehajtsák, a szőlészeti és borászati szakismereteket tanfolyamok tartása útján terjesztik, a szőlőtermelő közönséget mindennemű e szakmába vágó kérdésekre nézve felvilágosítsák, utbaigazítsák és tanácsokkal ellássák. — És van az elősoroltakon felül még egy csomó hasonló állami intézményünk.

Amiből világosan látható, hogy az állam a maga részéről minden lehetőt elkövet arra nézve, hogy a bortermelést előmozdítsa, a borkezelést fejlessze, terjessze. — Azt azonban — mint tapasztaljuk — még sem képes elérni, hogy szőlősgazdáink a bor kezelését illetőleg arra a magaslatra emelkedjenek, amelyen a külföldi termelők már régtől fogva állanak. Hiába minden jóakarát, igyekezet és nemes áldozatkészség. Hiába értelmes, tanulékony, jótanácsra szívesen hajló a magyar gazda; hiába áll tótágast benne az akarat, mikor a tanulásra sem alkalma, sem módja nincsen. — A budafoki pincemesteri tanfolyamon rendezendő téli előadásokat, részint a nagy távolság miatt, részint pedig megfelelő anyagi erő hiányában aránylag kevesen látogathatják. Pedig kár, igazán kár. Mert alapos gyakorlati kiképzést, olyant, aminek hasznát is vesszük az életben, csakis itt nyerhetünk. Seholy másutt. Céljának tán egy intézmény sem felel meg annyira, mint ez. S épp ezért kívánatos lenne több hasonló felállítani az ország különböző borvidékein. — Amivel szintén a kérdéses célt szolgálhat. — Egy-magában azonban a szakszerű borkezelés általánosításán nem sokat lendít. — Valamint nem lendítenek sokat azon a kerületi felügyelőségek sem, mivel ezek elméleti oktatást adhatnak csupán — ha adnak — de gyakorlatit nem, vagy csak nagy ritkán. Szakképzett vincellért, vagy pincemestert tartani? Ugyan, kérem hány kisgazda engedheti ezt meg magának? Legtöbbet — nézetem szerint — tán még a vándorpincemesteri intézménnyel érnek el, bár ez a mód kissé nehézkes és tán költséges is. De ezért nem merném határozottan állítani, hogy ezzel is lehetne ósdi szokásokat tökéletesen kiirtani és kisgazdáinkból — ha nem is éppen szakembereket, de legalább a bor kezeléséhez értő borászokat nevelni.

Levonva az elmondottakból a kitűzött célra vonatkozó konzekvenciákat, az imént felvetett kérdésre íme a válasz: a szakszerű borkezelés ismertetése és általánosítása körül felmerülő munkálatok teljesítése, az állam erkölcsi és anyagi támogatása mellett, a szőlőbirtokos osztály kötelessége. — Kimutattam ezt ugyszólván kézzelfoghatóan, ennél fogva oly tiszta sor az, amelyhez kétség nem férhet.

Lássuk már most az utat, amelyen, hogy célhoz érjünk, haladnunk kell. Ily kivezető ut csak egy van s ez a pinceszövetkezetek létesítése. — A magyar nép természetében rejlik minden új intézmény iránti nagyfokú bizalmatlanságra való tekintettel meglehetősen rögös, hepehupás ez az út, helyenkint nyaktörő részekkel, de amely ut komoly igyekezettel, szorgalmas munkával és állandó agítással, egyengetéssel járhatóvá tehető. És ilyenre simítandó is.

A pinceszövetkezet a szövetkezés alapelveinél fogva sok olyan nagyfontosságú feladat megoldására — vállalkozhatik, amire az egyes gazdák tehetetlenségük folytán teljesen képtelenek. De legfőbb előnye ennek azon cél szempontjából, hogy a szakszerű borkezelés minél szélesebb rétegekben ismertessék és illetőleg, hogy — a magyar bor iránt megrendült bizalom helyreállítása érdekében — csak minél lelkiismeretesebb gondossággal és szakszerűséggel kezelt borok hagyják el az ország határát, mégis az, hogy a szervezeteknél rendszerint szakképzett vincellereket, pincemestereket alkalmaznak, akik a szőlőművelést, szüretelést, sajtolást és a bor kezelését általában vezetik és ellenőrzik és így — egyöntetű és helyes eljárás révén — feltétlenül jobb minőségű bort állítanak elő, mint az egyes gazdák, akik a szükséges szakismereteknek többnyire híján vannak. Ennél fogva az egyszer nagynehezen megszerzett piacok megtartása és új piacok elfoglalása körül megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a pinceszövetkezet, e tekintetben a borászati érdeket képviselő összes intézményeink között a legfontosabb és céljának a legjobban megfelelő, mondhatnók az egyedüli intézmény, amely nem utópiákat kerget, hanem pozitív eredményeket felmutatni, a magyar szőlőtermelőknek számottevő hasznot hajtani képes. Amellett megtanítja, rászoktatja gazdáinkat a szabályszerű borkezelésre, lehetővé teszi a bornak állandó és megfelelő árban való értékesítését, ami magában véve is oly előny, aminőt kivüle egyetlen szervezet sem biztosíthat tagjainak. Előleget nyújt továbbá a tagnak az évi termésre már szüret idején, amire pedig rendes körülmények között mindig rá vagyunk szorulva mi kisgazdák, mert a szőlőgazdaságban a szüret az az időpont, amikor a kisgazda pénzkészlete fogytán, vagy éppenséggel teljesen felemészttve s az új forrás — a kész bor eladása — még igen messze van. Tehát segítségére siet a megszorult gazdának, módot nyújt neki anyagi viszonyainak rendezésére és megakadályozza az ilyenkor könnyen bekövetkező anyagi romlást.

A pinceszövetkezetek létjogosultságát, kiváló fontosságát belátta maga az állam is s épp ezért a földművelésügyi miniszter részéről hathatós erkölcsi és anyagi támogatásban részesülnek.

Egyedül mi nem akarjuk belátni azt, mi, akiket pedig legközelebről érint az egész pinceszövetkezeti ügy. De nem törődünk vele, amint-hogy nem törődünk egyéb olyan bajainkkal sem, amikkel törődni kötelességünk lenne. Mi csak jajgatni tudunk, ha már nyakunkra szakadt az égő ház, egyébként azonban nyugodtan pipáztunk, vígan éljük világunkat, ősi szokásunkhoz híven mondogatva Pató Pállal: hej, rá örünk arra még!

De amivel nem törődünk ez ideig, törődünk azzal legalább ezután!

Alakítsunk pinceszövetkezeteket.

— **Fedeztetési állomások.** A földművelésügyi miniszter a vármegye területére a következő fedeztetési állomásokat engedélyezte: Bata-szék 2, Bonyhád 2, Bölszke 2, Dombóvár 2, Döbrököz 3, Dunaföldvár 3, Fadd 2, Felsőíreg 2, Felsőnyék 2, Győrköny 2, Kajdacs 2, Magyar-keszi 2, Nagyköny 4, Nagyszokoly 3, Ócsény 2, Paks 9, Pincehely 3, Regöly 3, Sárszentlőrinc 3, Szakály 3, Szakcs 2, Szekszárd 2, Tamási 4, Tengőd 3 ménél.

— **Ingyen könyv a házi nyultenyésztésről.** A Házi nyultenyésztők Országos Szövetsége, (Budapest, Csillaghegy) a házi nyultenyésztés népszerűsítése érdekében minden érdeklődőnek ingyen küldi meg a most megjelent ismeretetőjét a nyultenyésztésről, amelyből bárki annyira megismerheti ezt a hasznos gazdasági mellék ágazatot, hogy maga is bele foghat a jövedelmező tenyésztésbe. Ezt a kezdetet is megkönnyíti a szövetség azzal, hogy jó tenyésztő anyag beszerzését közvetíti, sőt vagyontalanoknak ingyen is ad. A házi nyulak vágását és gereznájuk gyűjtését a Szövetség Csillaghegy telepén, valamint husuk árusítását a Központi Vásárcsarnokban megkezdtek; a termékek tehát bármely mennyiségben értékesíthetők.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük lapunk előfizetőit, hogy minden egyes lapszám elmaradását tudatni szíveskedjenek, hogy a m. kir. postalgazgatósághoz lapunk hiányos kézbesítése miatt jelentést tehesünk.

Paarl. Közleményét eltettük más alkalomra. Köszönet. Bonyhád Köszönjük az újabb versküldeményt Valogatunk közöttük.

Várpalotai ipartelepek r.-t. szalonbrikettjei a legkitűnőbb és legtartósabb szobafűtési anyag.

Egyedüli elárúsító Szekszárdon:

Grünfeld Miksa

bércocsitulajdonos.

!! Figyelem !!

Készpénzkölcsönök

Jelzálogkölcsön 4%, 4 1/2% és 5% amotizációra, **Konvertálás, Személyhitel** (bankpénz 1—2 kezessel, magánpénz kezes nélkül), **Örökségek** vétele, **Vállalatok** finanszírozása, **Részvénytársaságok** alapítása, **Fizetékptelen kereskedők kiegyezése**, valamint

A D Á S - V É T E L

birtokok, házak, gyárak, üzletek, kávéházak, szállodák, vállalatok eladását vagy vételét közvetíti gyorsan, kulánsan.

Ádler és Singer

Általános Forgalmi Vállalat Betéti Társaság
Budapest, József körút 21.

Mielőtt
Karácsonyi ajándékot
vásárol, tekintse meg a
Molnár-féle nyomda r.-társ.
könyvkereskedésének karácsonyi kiállítását

700. sz. 1909. v. grh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a soproni kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. II. 685/4 sz. végzése következtében dr. Fröhvirth Jenő tamási ügyvéd által képviselt Herczeg Eszterházi Miklós javára 17613 korona 30 fillér sár. erejéig 1909. évi november hó 29-én ogranotított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 50815 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 30 darab vonós ökrök, 33 darab fejős tehén és borjú, 2 darab bivaly, 15 darab ló, 549 darab birka, széna, szalma és butor neműek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tamási kir. járásbírósnak 1909-ik évi I. 403/5 számú végzése folytán 17613 korona 30 fillér tökélettel, ennek 1909. évi május hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 152 korona 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Adorján pusztán leendő megtartására 1910. évi január hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidővel kitézetik és az ahhoz veni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében, készpénzzel és a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LX. t.-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Tamási, 1909. évi december hó 17-ik napján.

HAÁN
kir. bír. végrehajtó

Kereskedők és Iparosok

ujévre szóló remek szép képekkel ellátott reklámnaptárakat a legnagyobb választékban, jutányos áron szerezhetik be a

Molnár-féle nyomdai r.-t.-nál Szekszárdon.

Fischl Lajos butor- és épületasztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebéltő- és irodaberendezésekből, részletüzetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

UJ FELVÉTELÜ

helyi látképes levelezőlapok. **Tuck és N. P. G. genre levelezőlapok** a legnagyobb választékban kaphatók a **Molnár-féle nyomdai r. t.** könyvkereskedésében (Kaszinó bazár). Festőminták kedvező feltételek mellett kikölcsönözhetnek, valamint rajz- és festőszerek a legjutányosabb áron beszerezhetők.

ÜZLETMEGNYITÁS

Van szerencsém Szekszárd és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy Szekszárdon, a Kaszinó-bazár épületében, a főgimnázium átellenében, a mai kornak teljesen megfelelő

nap- és esőernyőkészítő-üzletet

nyitottam, hol a legjutányosabb gyári áron mindeunemű nap- és esőernyő-ujdonságok kaphatók a legszolidabb kiszolgálás mellett. Mindennemű javítások és behuzatások mérsékelt áron és pontos kivitelben eszközöltnék. Üzletemet a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlván, vagyok kiváló tisztelettel

LANDAUER GÉZA

nap- és esőernyőkészítő

Szekszárd, Kaszinó-bazár-épület.

Pályázati hirdetmény.

A varsádi jegyzőségnél rendszeresítés alatt álló segédjegyzői állásra lehetőleg okleveles egyén azonnal alkalmazást nyerhet. Javadalma 1000 kor. készpénz és a marhalevél kezelés után befolyó jövedelem.

Beválás esetén a rendszeresített állásra megválasztatik. Ajánlatok okmányolandók.

Varsád, 1909 dec. 21.

Linde Gyula,

jegyző.

6386. szám tkvi 1909.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Dr. Grosch József ügyvédnek — id. Körmenti József elleni végrehajtási ügyében 1909. évi november hó 23-án megtartott árverés ellen Tancsa József szül. Körmenti Éva részéről kellő időben benyújtott ezen utóajánlatot a királyi járásbíró mint telekkönyvi hatóság elfogadja, a foganatosított árverést a nagydorogi 502. sz. tjkvben felvett I. 1-14 sorszámu ingatlanokra vonatkozólag hatálytalannak nyilvánítja. Mihez képest a végrehajtási novella 27. §-a értelmében a szekszárdi kir. törvényszék területéhez tartozó, ezen kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén levő Nagydorog községben fekvő, a nagydorogi 502. sz. tjkvben I. 1-14 sorszámu alatt felvett s a fent említett bírói árverésen Kis János és Kis József mint legtöbbet ígérő által 10010 koronáért megvett ingatlanra az utóajánlati kérvényben kötelezett 10011 korona utóajánlati s az újabb árverésnél kiküldött árul szolgáló árban az újabb árverést az id. Körmenti József és neje Harsányi Éva javára bekebelezett szolgalmi joggal terheltlen elrendeli.

Az árverés megtartására határnapul 1910. évi január hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája Nagydorog községhez tartozóhoz kitűzték, mégis azon megjegyzéssel, hogy az utóajánlat az utóajánlatot tevő Tancsa Józsefné szül. Körmenti Éva nézve még akkor is kötelező, ha az árverésre meg nem jelenne és ha az utóajánlatnál nagyobb ígért nem is tétetnék, mely esetben az ingatlan az ajánlattevő által megvettnek jelentik ki.

Vevő köteles az újabb árverés költségeit az ígért vételáron felül fizetni, — az árveréskor a kiküldött kezeihez 1001 korona bánatpénzt letenni.

Köteles továbbá vevő a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 1 hónap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 6%-os kamattal az 1881. évi december hó 6 án 39425. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendeletben előírt módon a paksi m. kir. adó mint bírói letéptéztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró mint tkvi hatóság irattárában és Nagydorogh községhez tartozó betekintethetők.

Paks, 1909. évi december hó 4-én.

Szentpétery, kir. járásbíró.

Ideális arc-kréme a zsirtalan **DIANA ARCZKENŐCS**

nappali használatra
Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a **zsirszerű DIANA ARCZKENŐCS**

szeplő, májfolt és mindennemű arctisztatlanság ellen.

Ara 1 korona.
Diana szappan 70 fillér.
Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:
Szeghy Sandor gyógyszer-tárában Szekszárdon.

Aranyeres bántalmaknál orvosilag ajánlott

closet papir

(glicerín-crème toilette)
kapható a Molnár-féle nyomdai r.-t. könyvkereskedésében.

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok

SINGER

Varrógépek
üzlefeink által beszerezhetők.

Szekszárd, Széchenyi (fő)-utca 638.
Báro Augusz-féle ház.

6152. tkvi 909. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A paksi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Frits Vendelné sz. Vida Julianna végrehajtónak — Frits Antal és neje Danizs Lidia végrehajtást szenvedők ellen 280 kor. tőke, ennek 1909 évi január 1-től járó 6%-os kamatai, 24 kor. 80 fillér per és 22 kor. 75 fillér végrehajtási költség és jár. iránt indított végrehajtási ügyében a szekszárdi kir. törvényszék területén levő, a paksi kir. járásbíróhoz tartozó a nagypaksi 1148. sz. tjkvben foglalt 1419 hrsz. és 1305 npszám alatti ingatlan 800 korona kiküldött árban 1910 január hó 31. napján d. e. 10 órakor az itteni irattári helyiségben megtartandó árverésen az alábbi feltételek mellett el fog adatni.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kiküldött ár 10 százalékát bánatpénz fejében letenni és vevő a vételért három egyenlő részletben a paksi kir. adóhivatalnál 6% kamattal lefizetni köteles és végre, hogy a megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt telekkönyvi hatóságnál és Paks község előjáróságánál megtekinthetők.

Paks, 1909. évi november hó 19. én.

SZENTPÉTERY
kir. járásbíró.

Egy iparvállalathoz

Tolnavármegye székhelyén,
Szekszárdon felállítandó
gépjavitó-műhely és kisebb
:: gépgyár felállításához ::

társat keresek!

Helyiséggel rendelkezem!
Szakképzettség nem kívánatik.

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés
egy jól sikerült

fénykép

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 651

A legszebb kivitelben készülnek:

Medaillonok, nagyítások, olaj- és
aquarellfestmények.

Sikerért kezeskedem.

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézelő és gallér-dobozok fényképpel.

Imakönyvek

reformátusok és katolikusok
részére.

Kapható:

Molnár-féle könyv- és papir-
kereskedésben

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

ROPS

**biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély
kizárva.**

Ha felborul, elalszik.
esz ki nem folyhat

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék
hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/71.

Helybeli elárúsító: 3-50

Fritz L. Gyula Szekszárd.

NAGY VÁLASZTÉK.

LASKÓ KÁROLY

EPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS

SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

LEGJOBB MINOSÉGŰ ARU.

JUTÁNYOS ÁRAK.

Nagy választék saját készítményű
modern kivitelű butorokban. Készít
saját, valamint más rajz szerint tel-
jes lakásberendezéseket a legeg-
yszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Kívánatra tervekkel és költségvetés-
sel szívesen szolgál. Készít továbbá
épületmunkákat.

LEGDIVATOSABB KIVITEL.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	ezre	20 K
Gyökeres fásoltvány		180 »
» szépséghibával »		90 »
» zöldoltvány		160 »
Sima		90 »
Gyökeres riparia portalis vastag		32 »
» 2 éves »		40 »
Sima riparia portalis		18 »
» vékony »		8 »
Gyökeres hazai nemes vessző		30 »
Sima		10 »

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon köte-
lezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem
felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Arjegyzék ingyen. Le van benne írva a
Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel
Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárok:

Gyöngyösi siller	Hl.	32 K
Visontai		36 »
Gyöngyösi fehér asztali		34 »
» pecsénye		38 »
Visontai Rizling		44 »
» Moskotály		70 »
» vörös bikavér		70 »

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

December hó 31-ig tart

Versenyáruház karácsonyi vásárja

Bebizonyíthatóan olcsó árak a mult szezonból visszamaradt cikkekből, míg a készlet tart

Ajaur keztyű	12 kr.-tól	Kézimunkák és annak kellékei
Női klasse keztyű	55 »	Lüster batiszt, kloth disz és gyermek kötények
Női szarvasbőr keztyű	97 »	Kezelő, gallér, lábra valók és botok
Esőernyő	117 »	Női fehéreműek és kloth alsók
Férfi nyakkendő	15 »	Szabókellékek és divatgombok
Harisnyák	6 »	Zsebkendők, csecsemő kelengyék
Cipők	50 »	Csipkék és ruhadiszek
Zsebkendők	6 »	Zsinórok és csipkeszővetek
Kötények	30 »	Rendkívüli olcsó árakon
Férfi ingek	117 »	Játékaruk és mindennemű bőrtárcák
Erszények	8 »	25%-kal a fővárosi árnál olcsóbban
Ridikülők	25 »	

Égesse el a régi nyakkendőit, mert egy új selyem nyakkendőt 25 kr-ért kap a

Versenyáruházban

Szekszárdon, a Szekszárd-Szálló éttermével szemben

Fritz L. Gyula

vas- és szerszámkereskedése, gazdasági- és varrógépraktára

Szekszárd.

Ajánlja karácsonyi és ujévi ajándékoknak igen alkalmas és
hasznos vasárukat, u. m. az összes konyhafelszerelési cikkeket,
husdaráló gépeket, rézmozsarokat, különféle mérlegeket, valamint alpacca-
és acélevőeszközöket, vadászfegyvereket és különféle (browning)
revolvereket.

Nagy raktár valódi acélkorcsolyákban!

M. kir. löporáruda.

Gyári árak és feltétlen gyors és pontos kiszolgálás.

7-14 krajcáros
játékaruk

Telefon 60.

Baba-javítások
elfogadtnak

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI

ujdonságok óriási választékban

Ajándék és disztárgyak, harisnyák, nyakkendők,
játékaruk, férfi-, női- és ingek, gallérok, kézi-
gyermekcipők munkák és illatszerek
legolcsóbban beszerezhetők:

FEKETE HUGÓNÁL

SZEKSZÁRD, KASZINÓ-BAZÁR

7-14 krajcáros
játékaruk

Telefon 60.

Baba-javítások
elfogadtnak